12 ՄԱՅԻՍ 1994 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 88 (591)

Ազգ

Azg
armenian daily

SABCO
OVERSEAS TRADING LTD.

LIMASSOL CENTRE,
BLOCK B, SUITE 307,
P. O. BOX 6543
TEL +357-5-370962
FAX. +357-5-370945

OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS; FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS; BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS; HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS

Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար
Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի պահեստներից
ԾԽԱԽՈՏ, ՄԹԵՐՔ, ՄԻՋՔ, ԿԱՅՈՒՅՔ
ուղիղ հասցեատիրոջը՝ նավով եւ ինքնաթիռով

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Ադրբեջանի համաձայնությունը դեռ ոչինչ չի նշանակում

•Յան Էլիասոնը կրկին ժամանում է շրջան

ՏԻԳՐԱՆ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ

Ադրբեջանի Գերագույն խորհրդի նախագահ Ռասուլ Գուլիեւի բիշքեկյան արձանագրությանն ուշացումով միանալը փաստորեն ավելի խառնեց գործերը: Բաքվում գտնվող Ռուսաստանի նախագահի հատուկ հանձնարարությունների գծով դեսպան Վլադիմիր Կազիմիրովի հայտարարություններից կարելի է ենթադրել, թե ոչ թե Ադրբեջանն է միացել բիշքեկյան արձանագրությանը, այլ վեց ստորագրություն դրած կողմերը պետք է միանան ադրբեջանցիների ուղղումներով ստորագրած տարբերակին: Մինչդեռ, Հայաստանի ԳԽ մամուլի կենտրոնի ղեկավար Վահագն Մկրտչյանի կարծիքով, անհասկանալի է, թե ինչպես պետք է կողմերը ստորագրեն այդ արձանագրությունը, եթե այն ընդամենը երկու օրինակից է, որից մեկը գտնվում է Սանկտ Պետերբուրգում, մյուսը՝ Բիշքեկում: Այսպիսով, Ռասուլ Գուլիեւը կամ ինքը պետք է Բիշքեկի փաստաթղթի տակ ստորագրի, կամ էլ բոլորը պետք է ստորագրեն մասնակի փոփոխություններով փաստաթուղթը, մինչդեռ նման խոսակցություն առայժմ չի եղել: Վահագն Մկրտչյանի ասելով, Հայաստանը ոչ միջնորդներից, ոչ էլ ադրբեջանական կողմից փաստաթղթի բնօրինակը պաշտոնապես չի ստացել: Ի դեպ, նման փաստաթուղթ չստանալու մասին հայտարարել էր նաեւ ԼՂՀ արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանը: Այդպիսով, ադրբեջանական կողմի հավաստիացումները մնացել են որպես հեռախոսային բանավոր խոստումներ: ԳԽ մամուլի կենտրոնի ղեկավարի կարծիքով, եթե դրան ավելացնենք նաեւ, որ մամուլում ադրբեջանցիները բարձրացնում են ստորագրված արձանագրությունը խորհրդարանի կողմից հաստատելու հարցը, ապա պարզ կդառնա, որ Ադրբեջանը դեռեւս արձանագրությունից հրաժարվելու տեղ է թողնում:

Գուլիեւի ստորագրելու փաստը ադրբեջանցի լրագրողները կապում են Կազիմիրովի Բաքվում վարած բանակցությունների հետ: Ընդ որում «Սվոբոդա» ռադիոկայանի ռուսական բաժնի Բաքվի թղթակիցը զարմացել էր, թե ինչպես Ալիեւը մամուլի ասուլիսում պատճառաբանում էր իր չստորագրելը, իսկ ընդամենը 1 ժամ անց Ռուսաստանի կենտրոնական հեռուստատեսությունը հայտարարեց, որ Բաքուն միացել է բիշքեկյան փաստաթղթին:

Այսինքն, մեկ անգամ եւս ապացուցվում է Ադրբեջանի ղեկավարության մոտ համակարգված գործողությունների բացակայությունը:

Ինչ խոսք, վեցօրյա զինադադարից սկսելու Կազիմիրովի առաջարկած ծրագիրը նույնպես անիրական է թվում, քանի որ պաշտոնական Բաքուն մինչեւ հիմա էլ համաձայն չէ կրակի դադարեցման առաջին փուլում բաժանարար ուժերի տեղաբաշխմանը: Իսկ հակամարտության կարգավորման ողջ ընթացքը ցույց է տալիս, որ առանց այդ ուժերի թե վեցօրյա, թե տասնօրյա, թե այլ զինադադարներն անիրական են: Այսօր սպասվում է, որ Երեւան կժամանի ԵԱՀԽ-ի Մինսկի խմբի պատվիրակությունը դեսպան Յան Էլիասոնի ղեկավարությամբ: Նորից կսկսվի ռուսական եւ ԵԱՀԽ ծրագրերի համադրումը:

Բաքուն շահագրգռված է, որպեսզի ռուսական ծրագրով նախատեսվող բաժանարար կամ խաղաղարար ուժերը ունենան ԵԱՀԽ-ի մանդատ, հույս ունենալով, թե այնտեղ կընդգրկվի նաեւ Թուրքիան: Ռուսաստանն ու Լեռնային Ղարաբաղը, չմերժելով միջազգային մանդատը, հավատարիմ են մնում ԱՊՀ խաղաղարար ուժերի տարբերակին:

Արդեն հայտնի է, որ Յան Էլիասոնը Մոսկվայում հանդիպել է ռուսական կողմին, ըստ երեւույթին դեսպան Կազիմիրովին, որը Բաքվի ռադիոյի հաղորդման համաձայն, իբր մերժել է նրա ներկայացրած ԵԱՀԽ ծրագիրը: Նույն աղբյուրը տեղեկացրել է նաեւ, թե ռուսական կողմը հայտարարել է, որ միայն Մոսկվան է ի վիճակի լուծել ղարաբաղյան խնդիրը:

ՂԱՐԱԲԱՂ

Նախահարձակվելով, հայերը ազատագրեցին Սեյսուլանը

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 11 ՄԱՅԻՍ: Լարվածությունը ղարաբաղյան ռազմաճակատի հյուսիսարեւելյան եւ արեւելյան հատվածներում չի թուլանում: ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբից հաղորդում են, թե այսօր վաղ առավոտյան ժամը 4:50-ին ադրբեջանական բանակի մոտ 400 հետեւակայիններ վեց տանկի եւ երկու հետեւակի մարտական մեքենայի աջակցությամբ հրետանային ուժգին նախապատրաստությունից հետո անցել են հարձակման Մարտակերտի շրջանի Սեյսուլան, Յարմջա եւ Հասանղայա գյուղերի պաշտպանական դիրքերի ուղղությամբ: Կատաղի մարտերի ընթացքում ղարաբաղյան ուժերը ոչ միայն կասեցրել են թշնամու գրոհը, այլեւ անցել կազմակերպված հակագրոհի: Ժամը 17-ի դրությամբ մարտերը շարունակվում էին: Նախնական տվյալներով, ոչնչացվել է ադրբեջանական 60 զինվոր: Ղարաբաղյան կողմից զոհվել են երկու, վիրավորվել 11 մարդ: Օրվա երկրորդ կեսին թեժ մարտեր են սկսվել նաեւ Աղդամի շրջանի Բաշ-Քարվենդ գյուղից արեւելք ընկած հատվածում: Մանրամասնությունները ճշտվում են: Ֆիզուլու շրջանում եւ Քելբաջարի շրջանի հյուսիսում Օմարի լեռնանցքի ուղղությամբ հակառակորդը հրետակոծել է ղարաբաղյան պաշտպանական դիրքերը: Տվյալներ չկան: ԼՂՀ զինված ուժերը դիմել են պատասխան գործողությունների:

Արձագանքելով վերջերս բավականին հաճախ հնչող այն հաղորդումներին, թե Ղարաբաղում կռվում են բազմաթիվ հայաստանցի կամավորներ, ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբի պետ Սեյրան Օհանյանը հայտարարել է, թե ներկայումս ԼՂՀ զինված ուժերի 90 տոկոսը կազմված է ղարաբաղցիներից: Ըստ նրա, միաժամանակ Ղարաբաղում մարտնչում են նաեւ Հայաստանից եւ ԱՊՀ այլ երկրներից այստեղ եկած ծագումով ղարաբաղցիներ: «Կամավորների ճշգրիտ թիվը հրապարակման ենթակա չէ, սակայն նկատի առնելով հակամարտ ուժերի անհավասարությունը, ԼՂՀ ռազմական ղեկավարությունը չի թաքցնում, որ որքան ավելի շատ ծագումով ղարաբաղցիներ վերադառնան Ղարաբաղ, այնքան ավելի լավ», ասել է նա:

Այսօր, օրվա երկրորդ կեսին Լեռնային Ղարաբաղի զինված ուժերը, անցնելով վճռական հակահարձակման Մարտակերտի շրջանում, լրիվ ազատագրել են Մարտակերտի շրջանի Սեյսուլան գյուղը: Ժամը 18:30-ի դրությամբ մարտերը Աղդամի եւ Մարտակերտի շրջանում շարունակվում էին:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Եմեն. Նախկին սահմաննե՞ր

ՍԱՆԱ, 11 ՄԱՅԻՍ, BBC, WSJ: Հարավեմենցիները երեկ միջազգային լրագրողներին հրավիրեցին անձամբ հավաստիանալու, որ Ադենի նավահանգստային քաղաքի շրջակայքում պատերազմական գործողություններ տեղի չեն ունենում, ինչպես պնդում էին հյուսիսային եմենցիները: Ընդհակառակը, հարավցիները հայտարարեցին, թե իրենց զորքերը վերամիավորվելով հակահարված են տալիս մայրաքաղաք Սանայի ուղղությամբ, ինչը չհաստատվեց անկախ աղբյուրներից: Մեկ բան պարզ է սակայն, որ քաղաքացիական պատերազմում հյուսիսցիներն արդեն կորցրել են ռազմական նախաձեռնությունը, եւ հետզհետե կրկին են ուրվագծվում երկու եմենների միջեւ մինչեւ չորս տարի առաջ գոյություն ունեցող նախկին սահմանները:

Իսրայելցիները ռմբակոծեցին Բեյրութի հարավը

ԿԱՀԻՐԵ, 11 ՄԱՅԻՍ, BBC, WSJ: Եգիպտոսից գալով ավտոբուսներով, Գազայի շրջան մտավ պաղեստինյան ոստիկանության առաջին խումբը՝ 157 մարդուց բաղկացած: Նրանց մուտքը պաղեստինցի տեղաբնակների կողմից ընդունվեց ուրախության ցույցերով: Տեղավորվելով նախապես իսրայելական բանակի զբաղեցրած զորանոցներում, առաջին խմբին հաջորդելու են ուրիշները, ամբողջացնելով Գազայում եւ Երիխովում պաղեստինա-իսրայելական պայմանագրով նախատեսված 9000 թիվը, որպես առաջին իրական քայլ ինքնավարության: Մյուս կողմից, Արեւմտյան ափում պաղեստինցի մարտիկները կրակ բացեցին մի ավտոբուսի վրա, վիրավորելով 3 հրեաների: Իսրայելական ռմբակոծիչները այս առավոտ երեք արշավ կատարեցին Լիբանանի մայրաքաղաք Բեյրութի հարավում գտնվող պաղեստինյան ճամբարի վրա: Զոհերի թիվը դեռեւս չի ճշտվել:

ԱՇԽԱՐՀ

ԱՄՆ պետքարտուղարի օգնականը կժամանի Վրաստան եւ Հայաստան

ԹԲԻԼԻՍԻ, 11 ՄԱՅԻՍ, ՄՆԱՐՔ: Մայիսի 13-ին երկօրյա այցով Թբիլիսի կժամանի ԱՄՆ պատվիրակությունը ԱՄՆ պետքարտուղարի օգնական, նոր ստեղծված անկախ պետությունների աշխատանքի համակարգող Ջեյմս Ֆրենկլին Քոլինզի ղեկավարությամբ: Ինչպես այսօր հայտնեցին Վրաստանի արտգործնախարարության մամլո ծառայությունից, ԱՄՆ պետդեպարտամենտի նախաձեռնությամբ իրականացվող ուղեւորության ընթացքում Քոլինզը հանդիպում կունենա Վրաստանի պետության ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեի եւ արտաքին գործերի նախարար Ալեքսանդր Չիքվաիձեի հետ:

Սպասվում է, որ մայիսի 15-ին ԱՄՆ պետքարտուղարի օգնականը Թբիլիսիից կմեկնի Երեւան:

Միաժամանակ, ինչպես հայտնի դարձավ հավաստի աղբյուրներից, մայիսի 17-ին Թբիլիսի կժամանի Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար, բանակի գեներալ Պավել Գրաչովը:

Վրաստանում տեղաբաշխված ռուսաստանյան բանակի ստորաբաժանումները այս այցի հետ որոշակի հույսեր են կապում զինծառայողների սոցիալ-կենցաղային պայմանների բարելավման համար: Նաեւ սպասվում է, որ Գրաչովի Վրաստանում գտնվելու ժամանակ քննարկվեն Անդրկովկասում ռուսաստանյան զորքերի միավորումների եւ զորամասերի կառուցվածքի կատարելագործման առաջարկությունները:

Բեռլուսկոնին կազմեց կառավարությունը

ՀՌՈՄ, 11 ՄԱՅԻՍ, WSJ, BBC: Իտալիայի նախագահ Լուիջի Սկալֆարոն այսօր ընդունեց վարչապետական երդումը Սիլվիո Բեռլուսկոնիի, որի գլխավորած եռակուսակցական «Ազատության-դաշինք» կոալիցիան երկու շաբաթ առաջ կայացած ընտրություններում տպավորիչ հաղթանակ էր տարել քրիստոնեա-դեմոկրատների եւ սոցիալիստների (նախկին կոմկուս) նկատմամբ: Նախորդ գիշեր լրատվական զանգվածային միջոցների հայտնի սեփականատեր Բեռլուսկոնին հայտարարել էր, թե երկշաբաթյա բանակցություններից հետո իրեն հաջողվել է կազմել 2-րդ համաշխարհայինից հետո Իտալիայի 53-րդ կառավարությունը: Նոր կաբինետի կազմում, որը պետք է արժանանա խորհրդարանի վստահության քվեին, Բեռլուսկոնին ընդգրկել է Դաշինքի անդամ Հյուսիսային ալյանսի կուսակցության վեց ներկայացուցիչների, իսկ նեոֆաշիստական կուսակցությունից 5 հոգու: Մնացած անդամները բաղկացած են իր հիմնադրած «Ֆորցա Իտալիա» կազմակերպությունից, լիբերալներից եւ անկուսակցական մասնագետներից:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

900 միլիոն դոլլար ԱՊՀ-ին աջակցելու համար

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 11 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Նախկին ԽՍՀՄ նորանկախ պետությունների մեծ մասին ընդհանուր առմամբ հաջողվել է ստեղծել ժողովրդավարության հիմքեր ընդունել սահմանադրություն, ընտրել խորհրդարան եւ մշակել ընտրությունների համակարգ: Եւ այժմ նրանց հիմնականում հարկավոր է աջակցել ոչ կառավարական կազմակերպություններին, անկախ մամուլի, իշխանության եւ դատարանների տեղական մարմինների ամրապնդման գործում: Այս մասին հայտարարել է ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի առաջին տեղակալ Ստրոբ Թելբոտը երեկ երեկոյան ելույթ ունենալով ԱՄՆ-ի կոնգրեսի ներկայացուցիչների պալատի հատկացումների կոմիտեին առընթեր ենթակոմիտեներից մեկում տեղի ունեցած ունկնդրումների ժամանակ: Ունկնդրումների ժամանակ քննարկվել է 1995 ֆինանսական տարում նորանկախ պետություններին օգնություն ցույց տալու համար միջոցներ հատկացնելու մասին վարչակարգի պահանջը:

Թելբոտը հիշեցրել է, որ 1995 ֆինանսական տարում ԱՄՆ կառավարությունը նորանկախ պետություններին աջակցելու համար պահանջում է 900 միլիոն դոլլար, որի կեսը նախատեսվում է հատկացնել Ռուսաստանին: Այդ միջոցները ենթադրվում է ծախսել ժողովրդավարական հաստատություններին օգնելու, շուկայական բարենորոգումներին աջակցելու եւ ազգային թշնամության հողի վրա ծագած տարածաշրջանային հակամարտություններից տառապողներին մարդասիրական օգնություն ցույց տալու համար:

Թելբոտը խոստովանել է, որ նոր պետություններին աջակցություն ցույց տալու ոչ բոլոր ամերիկյան ծրագրերն են իրենց արդարացրել: Թելբոտը դա բացատրել է այդ գործում պատշաճ փորձի բացակայությամբ: ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի առաջին տեղակալը եւ ունկնդրումների ժամանակ ելույթ ունեցած պետդեպարտամենտի մյուս ներկայացուցիչները այն կարծիքին են հայտնել, որ այս տասնամյակի վերջում Ռուսաստանը եւ մյուս նախկին խորհրդային հանրապետությունները այլեւս ամերիկյան օգնության կարիքը չեն ունենա, քանի որ կկարողանան իրենց տնտեսությունը վերակողմնորոշել դեպի շուկայական տնտեսության խթանների լծումը:

digitised by A.R.A.R.@

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Հայաստանի պատվիրակությունը մեկնեց Իտալիա

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՄԱՅԻՍ, ՍՆԱՐՔ։ Այսօր Իտալիա թռավ Հայաստանի պատվիրակությունը Հայաստանի Գերագույն խորհրդի առաջին փոխնախագահ Արա Սահակյանի գլխավորությամբ։ Ինչպես հայտնեցին Գերագույն խորհրդի քարտուղարությունում, Հայաստանի ներկայացուցիչները կմասնակցեն եվրոպայի ազգային հակամարտությունների խաղաղ կարգավորման ուղիներին նվիրված վաղն սկսվող խորհրդաժողովին։ Միջոցառումը կազմակերպել է Հելսինկիի քաղաքացիական ասամբլեան։

Հանդիպում պրոֆեսիոնալ մանկավարժական ինստիտուտում

Մայիսի 7-ին Երեւանի պրոֆեսիոնալ մանկավարժական ինստիտուտում (թիվ 139 դպրոց) տեղի ունեցավ ինստիտուտի դասախոսական կազմի եւ ուսանողության հանդիպումը Ռամկավար ազատական կուսակցության ներկայացուցիչների հետ։ Ինստիտուտի ծրագրերի եւ խնդիրների մասին առաջինը զեկուցեց ռեկտոր պրն. Լ. Մանանդյանը։ «Մեր ինստիտուտի ողջ անձնակազմն ընդունում է սեփականության բազմաձեւությունը եւ նպատակ ունի պատրաստել պրոֆեսիոնալ մանկավարժներ, փոխել կրթության մակարդակը», հայտարարեց նա, վկայակոչելով ՀՀ գիտության եւ բարձրագույն կրթության նախարար Վարդգես Գնունու խորհրդարանում արած հավաստիացումն այն մասին, թե կրթության ասպարեզում էլ գործելու հնարավորություն է տրվում մասնավոր ծարգին։ Այնուհետեւ ռեկտորը խոսեց ինստիտուտի առանձին շենք չունենալու մասին (ներկայումս, 2 տարուց ի վեր, ինստիտուտն զբաղեցնում է թիվ 139 անգլիական թեքումով դպրոցը), խնդրելով հարցի դրական լուծման գծով նաեւ ՌԱԿ-ի միջամտությունը։

ՌԱԿ-ի կողմից առաջինը արտահայտվեց Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը։ «Երբ ցանկանում ենք ունենալ ամուր պետություն, պետք է սկսել կրթությունից, դպրոցից ու բուհից», ասաց նա եւ անդրադարձավ նաեւ կրթության բնագավառում մասնավոր եւ պետական հիմնարկների մրցակցության անհրաժեշտությանը, ինչը բխում է ՌԱԿ-ի դավանանքից։ «Շուկայական հարաբերությունները չպետք է շփոթել ջունգլիական հարաբերությունների հետ», ասաց նա եւ խոսեց սեփականության բազմաձեւության առավելությունների մասին, նաեւ կրթական բնագավառում։ Անդրադառնալով պրոֆեսիոնալ մանկավարժական ինստիտուտի պրոբլեմներին, նա ընդգծեց, որ շենքային խնդրի լուծումով հարցերը չեն սպառվում։ Կարեւոր է հիմնավոր լուծում գտնել ուսուցչի, դասագրքերի եւ ընդհանրապես դպրոցի ներկա աղետալի վիճակին։

Այնուհետեւ խոսք հրավիրվեց Հանրապետական վարչության փոխատենապետ Կարեն Կոստանդյանը։ Որպես ՀՀ ԳԽ-ին կից ապապետականացման եւ սեփականաշնորհման հանձնաժողովի անդամ՝ նա առավելապես արտահայտվեց սեփականաշնորհման գործընթացի մասին, եւ մասնավորելով խոսքը ինստիտուտի շենքային խնդրի մասին, օրինական եւ պրոցեդուրային տարբեր ձեւեր առաջարկեց։

Հանդիպման երկրորդ մասում ՌԱԿ-ի ներկայացուցիչները պատասխանեցին ներկաների բազմաբնույթ հարցերին, որոնք վերաբերում էին Հայաստանի, Լեռնային Ղարաբաղի, տարածաշրջանի իրադարձություններին, հայ ժողովրդի մոտիկ անցյալի պատմության որոշ երեւույթներին։ ՌԱԿ-ի ներկայացուցիչների համոզմունքն այն էր, որ Հայաստանի ապագան կարելի է տեսնել ազատական տնտեսության հզորացման, ժողովրդավարության մեջ։

Հանդիպումն անցավ շատ անմիջական եւ աշխույժ մթնոլորտում։

Ս. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Հայ ռազմագերիների վիճակն ահավոր է

«ԼՂՀ ԳԽ մարդու իրավունքների հարցերով հանձնաժողովը տագնապալի տեղեկություններ է ստացել Ադրբեջանի բանտային հիվանդանոցներում պահվող հայ ռազմագերիների եւ լեզգի քաղբանտարկյալների նկատմամբ դաժան տանջանքների եւ բժշկական սարքավորումների փորձառությունների մասին», երեկ Ստեփանակերտում հայտարարեց նույն հանձնաժողովի նախագահ Հրանտ Խաչատրյանը։

Ըստ մեր ունեցած տվյալների, տանջանքների իրականացման եւ հետքերը թաքցնելու նպատակով բուժումն ապահովում են ադրբեջանցի մոտ 40 բժիշկներ։ Ազգային անվտանգության նախարարության Բաքվի բաժանմունքի մեկուսարանում պահված հայազգի չորս ռազմագերիների դիակների ուսումնասիրությունը, որոնց հաջողվել է փրկագնել, ցույց է տվել, որ գերիների երակներում ներարկվել է հեղուկ վառելիք, ինչը պատճառում է դանդաղ եւ տանջալի մահվան։ Երկու այլ գերիների ականջախոռոչները եւ թմբկաթաղանթը մտցվել են բարձր լարվածության մեջ էլեկտրալարեր։ Կան նաեւ մարդկանց աստիճանաբար այրման, «ինքնասպանների» եւ գերիների, այդ թվում երեխաների նկատմամբ մահաբեր քիմիկատների կիրառման բազմաթիվ փաստեր»։

Ազատագրված ռազմագերիների վկայությամբ, որը հաստատում են նաեւ օտարերկրյա լրագրողները, Ադրբեջանի Գոբուստան բնակավայրում գոյություն ունի իսկական համակենտրոնացման ճամբար, որտեղ պահվում են տասնյակ հայեր, լեզգիներ եւ թալիշներ։ Ոստիկանական եւ բժշկական անձնակազմերի կողմից նրանք ենթարկվում են աներեւակայելի տանջանքների եւ ստորացումների։ Բացառություն են կազմում գերիների առանձին խմբեր, որոնց պահում են համեմատաբար լավ պայմաններում իրավապաշտպան կազմակերպություններին եւ լրագրողներին ներկայացնելու համար։ «Մենք ՄԱԿ-ի մարդու իրավունքների հանձնախմբի եւ ռասայական խտրականության կանխման ենթահանձնաժողովի ուշադրությունն ենք հրավիրում ՄԱԿ-ի անդամ Ադրբեջանի տարածքում մարդու իրավունքների զանգվածային խախտման փաստի վրա եւ կոչ ենք անում տարբեր պետությունների իրավապաշտպան կազմակերպություններին, մասնավորապես Միջազգային ներում կազմակերպությանը, դիտորդների խումբ ուղարկել հայ գերիների ոչնչացումը կանխելու եւ պատանդների փոխանակման գործն արագացնելու համար։ Այն պետությունը, որտեղ ծնվում է ֆաշիզմի նոր տեսակ, վտանգում է ժողովրդավարական գործընթացների զարգացումը ոչ միայն շրջանում, այլեւ ողջ աշխարհում, եւ ԼՂՀ ԳԽ մարդու իրավունքների հանձնաժողովը կոչ է անում ՄԱԿ-ի համապատասխան հանձնաժողովին օգտագործել իր ողջ ազդեցությունը Բաքվի վրա եւ օգնել բարելավելու Ադրբեջանի բանտերում պահվող հայ ռազմագերիների կենսապայմանները»։

Լ. Ա.

Օրակարգում մտավորականության հոգսերն են

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՄԱՅԻՍ, ՓԱՍՏ։ Նախարարների խորհրդի կրթության հանձնաժողովի բարձրացրած «Մտավորականության սոցիալական վիճակի եւ բարոյական պաշտպանվածության» մասին որոշման նախագիծը որպես հրատապ հարց մտել է Նախարարների խորհրդի նստաշրջանի օրակարգ։ Քաղաքեր մայիսի 11-ին կայացած նիստում տեղեկացրեց, որ կրթության հանձնաժողովի որոշման համաձայն, սույն հարցը քննարկելու նպատակով հաջորդ երեքշաբթի նիստին կհրավիրվեն գիտության եւ կրթության, լուսավորության, մշակույթի, աշխատանքի եւ սոցիալական ապահովության ու ֆինանսների նախարարները։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հայ դիվանագետը Պրետորիայում խոսում է Ղարաբաղի հարցի մասին

Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունում Նելսոն Մանդելայի երդմնառության կապակցությամբ գտնվող Եգիպտոսի Արաբական Հանրապետությունում ՀՀ գործերի հավատարմատար Էդուարդ Նալբանդյանը մայիսի 10-ին այդ երկրի մայրաքաղաք Պրետորիայում հանդիպում ունեցավ «Իսլամական կոնֆերանս կազմակերպության» գլխավոր քարտուղար Համիդ ալ-Գաղերի հետ։ Ինչպես հայտնի է, այդ ազդեցիկ կազմակերպության մեջ, ի թիվս իսլամ դավանող Թուրքիայի, Իրանի, Պակիստանի, Աֆղանստանի եւ այլ երկրների, մտնում է նաեւ Ադրբեջանը։ Հանդիպման ընթացքում քննարկման առարկա են դարձել ղարաբաղյան վերջին իրադարձությունները։

Մամուլի մասին օրենքը գործում է ողջ թափով

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՄԱՅԻՍ, ՓԱՍՏ։ Արդարադատության նախարարության լրատվական միջոցների գրանցման վարչության կոլեգիայի նիստում փաստվեց, որ այս տարվա մայիսի 3-ի դրությամբ Հայաստանում գործում է 352 լրատվության միջոց։ 51 անուն թերթ ու ամսագիր, ըստ մամուլի մասին օրենքի 189-րդ հոդվածի, ենթարկվել է վարչական տույժի։ Ինչպես հայտնեց լրատվական միջոցների գրանցման վարչության պետ Էդուարդ Մեհրաբյանը, այսօր հանրապետությունում դեռեւս միայն մեկ դեպք է արձանագրված, երբ նախարարությունը կասեցրել է լրատվական միջոցի գործունեությունը։ Խոսքը «Այսօր» շաբաթաթերթի «Սեւ-պրեսս» հավելվածի մասին է, որի գործունեությունը Արաբկիրի ժողդատարանի կողմից 3 ամսով արգելվել է՝ պոռնկություն քարոզող լրատվություն հրատարակելու համար։

Լրատվական միջոցների գործունեությունը կասեցվում է ոչ միայն օրինախախտումների պատճառով, այլեւ երբեմն պայմանավորված է հրատարակման համար անհրաժեշտ տիրելի միջոցների բացակայությամբ։

Էդ. Մեհրաբյանի տվյալներով, գրանցված լրատվական միջոցների մոտ 30 տոկոսը չի գործում։

Հուշարձանների պահպանության վարչությունից տեղեկացրին, որ ֆրանսիական «Երկիր եւ մշակույթ» միջազգային կազմակերպությունը ստանձնել է Սիսիանի շրջանի Գողարանի եկեղեցու վերականգնման ֆինանսավորումը։ Վերականգնումը իրականացվում է հայ ճարտարապետների կողմից ֆրանսիական կազմակերպության վերահսկողությամբ։ «Երկիր եւ մշակույթը» նախատեսել է վերականգնել նաեւ Գառնիի պատմական համալիրի բաղնիքի խճանկարը։ ՓԱՍՏ

ՕՏԱՐ ԼԵԶՎԻ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄ

Լրացավ կենտրոնի մեկ տարին

Երեկ, Կինոյի տանը «France Formation» լեզվի ուսուցման կենտրոնը նշում էր իր ծննդյան երկրորդ տարեդարձը։ Պատվավոր հյուրերի թվում էին Երեւանում Ֆրանսիայի դեսպան տիկին դը Հարթինգը, դեսպանատան աշխատակիցներ, Հայաստանի կառավարության եւ նախարարության երեք ներկայացուցիչներ։ «France Formation» կենտրոնը, որ ստեղծել է Գրենոբլ քաղաքի «Հայաստան. փոխադարձ-աջակցություն» կազմակերպության նախաձեռնությամբ եւ Ռոն-Ալպ շրջանի խորհրդի, հայ համայնքի եւ ֆրանսիական դեսպանատան հովանավորությամբ, այսօր հաշվում է արդեն մոտ 600 շրջանավարտ, որոնք աշխատում են տարբեր բնագավառներում, ունի 8 դասախոս եւ 6 խմբերում բաշխված 85 ուսանող։ Պարբերաբար կենտրոնից Ֆրանսիա կատարելագործման են մեկնում դասավանդողները։ Դեսպանատան համաձայնությամբ կենտրոնը նպատակ ունի ընդլայնել գործունեության շրջանակները։ Նախատեսվում է ֆրանսերենի դասավանդումներ կազմակերպել տարբեր նախարարությունների աշխատակիցների եւ Էրեբունի հիվանդանոցի բուժական կազմի համար, ինչպես նաեւ, հետագայում հատուկ մասնագիտական դասավանդման բաժիններ բացել։

«France Formation» կենտրոնը հայ-ֆրանսիական համագործակցության եւ փոխհարաբերությունների ոլորտում կարեւոր օղակներից է», ելույթի իր խոսքում նշեց դեսպանատան մշակութային հարցերին կցված պրն. Պատրիկ Տոնապետյանը։

Ն. Պ.

Կենտրոնը շարունակում է ընդունել դիմումներ մինչեւ մայիսի 25-ը։ Դասերը կսկսվեն հունիսի 2-ից։ Հասցեն Խանջյան փող., 13 ա։

ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄ

«Էներգանը» չի սնանկացել

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՄԱՅԻՍԻ, ՍՆԱՐՔ։ «Էներգանի» աշխատողների փողերով փախչելու մասին լուրերը զուտ հերյուրանք են, այսօր հայտարարեց ֆիրմայի նախագահ Սիմոն Հայրապետյանը։ Նրա ասելով, ֆիրմայի գրասենյակը իրոք փակված է, բայց ժամանակավորապես։ Հենց որ իրավապահ մարմինների հետ կլուծվեն բոլոր հարցերը, «Անի» հյուրանոցի 605, 607 եւ 609 սենյակների դռները դարձյալ կբացվեն այցելուների առջեւ։ «Ինչ վերաբերում է փողերին, որոնք մենք վերցրել ենք քաղաքացիներից եւ իբր մտադիր չենք վերադարձնել, ճիշտ չէ. ամբողջ գումարը լրիվին կվերադարձվի», ավելացրեց «Էներգանի» ղեկավարը։

Հայրապետյանի պնդմամբ, ֆիրման սկսել է երկկողմանի պայմանագրեր կնքել եւ քաղաքացիներից փող ընդունել դեռեւս այն ժամանակ, երբ այդ գործունեությանը սահմանափակումներ չկային։ Այն բանից հետո, երբ կենտրոնական բանկի վրա լիցենզավորում դրվեց նման գործառնությունների համար, «Էներգանը», համաձայն կանոնների, իր հաշվին սառեցրեց անհրաժեշտ կանոնադրական գումարը եւ համապատասխան հարցումով դիմեց Կենտրոնական բանկ։ Ստեղծված իրավիճակի պատճառով դրանից հետո անցած վեց ամիսների ընթացքում այդպես էլ դրական պատասխան չի ստացվել։ Այնուամենայնիվ, Հայրապետյանի խոսքերով, ավանդատուների տոկոսները կանոնավորապես վճարվել են։ Քաղաքացիների ներկայացրած փողերով հսկայական աշխատանք է կատարվել։ Մասնավորապես գործնականում ավարտված է արեւի էլեկտրակայանի նախագծի մշակումը, որի կառուցման համար Եվրոպայի Վերակառուցման ու զարգացման բանկը համաձայնել է խոշոր վարկ տրամադրել։ Բացի դրանից, մշակվել եւ արդեն արտադրության մեջ ներդրվել են էներգաշրջափակման մեջ գտնվող Հայաստանի համար անհրաժեշտ մի ամբողջ շարք նորույթներ։ Մասնավորապես, «Հայէլեկտրամեքենա» արտադրական միավորումը սկսում է անհատական արեւի ջրատաքացուցիչների փորձնական նմուշների արտադրությունը։

Ի դեպ, օրերս հարցազրույց կհրապարակվի «Էներգանի» գիտության գծով տնօրեն Պ. Հովհաննիսյանի հետ, որտեղ ֆիրմայի գիտական նվաճումները ավելի մանրամասն կներկայացվեն։

Սիմոն Հայրապետյանը խոստովանեց, որ «Էներգանը» այժմ որոշ ֆինանսական դժվարություններ ունի։ Դա առաջին հերթին կապված է հանրապետության էկոնոմիկայի ընդհանուր անկման եւ առեւտրային ակտիվության նվազեցման հետ։ Բացի դրանից, ֆիրմայի առեւտրային բաժինը մի շարք վրիպումներ է թույլ տվել, ինչը, Հայրապետյանի ասելով, նույնպես «յուղ է լցրել կրակի վրա»։ Սակայն ֆիրմայի նախագահի խոսքերով ասած, նրա աշխատակիցները ոչ մի րոպե չեն դադարեցնում աշխատանքը, եւ մոտ ժամանակներս «Էներգանը» դարձյալ կանցնի նորմալ արտադրական ռեժիմի։

«Ի դեպ, մեր բազմաթիվ ավանդատուներ մտել են մեր դրության մեջ եւ համաձայնել են սպասել որքան անհրաժեշտ է։ Մենք շատ շնորհակալ ենք նրանց ըմբռնման համար», վերջում նշեց Սիմոն Հայրապետյանը։

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, տելեքս 243266 CPIRI SU
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ձեւը եւ տառատեսակները ՊԱՎԵԼ ՊԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային սարքավորումը «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010
Published in U.S.A. by AZG Publishing Co.,
22122 Sherman Way, Suite 203, Canoga Park, CA 91303. Call (818) 598-0423 Fax (818)340-9819 for subscription rates.
Publisher - Հրատարակիչ
Dr. Krikor Krikorian -
Դոկտ. Գրիգոր Գրիգորեան
Executive Director - Տնօրեն
Vartan Karaoghlanian -
Վարդան Գարաօղլանեան
Production Manager -
Raffi Shoubookian
Արտադրութիւն
Րաֆֆի Շուպուքեան
«ԱԶԳ» օրաթերթը հաղորդվում է ՍՄՆ «ԱՐՄԻՆԿՈ» ՍՊԸ-ի համակարգչային կապով
Հեռախոս 7-8852 281425,
ֆաքս 7-8852 285082
E-MAIL INTERNET ROOT.
YEREVAN @ REX. IASNET. COM

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԸՆԴԱՆ ԱԶԳ

ԹԲԻԼԻՍԻ

Մնաս բարով, «Արամյանց»...

Անուրանալի եւ ծանրակշիռ է հայերի դերը Թիֆլիսի ու ընդհանրապես Վրաստանի կյանքի բոլոր ոլորտներում: Եւ բոլորովին էլ պատահական չեն այսօր ժողովրդի մեջ տարածված հետեւյալ արտահայտությունները՝ «Մանթաշովի տները», «Մնացականովսկի կամուրջը», «Միրզոեւի բաղնիքը», «Մադաթովի կղզին» եւ, առավել հայտնի «Արամյանցի հիվանդանոցը»...

Սակայն այսօր հարուցում է վրացական շրջանների նախանձն ու ատելությունը: Սովորական եւ օրինաչափ են դարձել պատմության կեղծարարությունները: Այսօր այդ նույն շրջանակները դիմում են նոր մեթոդի, ջուր են բաց թողնում մեծարժեք շինությունների հիմքերի տակ:

Այդպիսի զոհերից է շքապատշաճ նկատմամբ իշխող դիրք ունեցող Շամխորեցոց սբ. Աստվածածին եկեղեցին: Ավերման նշաններն իրենց զգացնել են տալիս նաեւ այլ եկեղեցիներում (սբ. Նշան, Նորաշենի սբ. Աստվածածին եւ Էջմիածնեցոց սբ. Գեւորգ): Այս փորձված եղանակով ջանացին խարխլել նաեւ Պ. Ադամյանի անվան հայկական դրամատիկական թատրոնի շենքը:

Ազգայնամոլ տարրերին հանգիստ չի տալիս նաեւ քաղաքի հիվանդանոցը, որն առավել ճանաչված է իբրեւ Արամյանցի հիվանդանոց: Խոսքը վերաբերում է հիվանդանոցային համալիրի 1-ին մասնաշենքին, որը 1910 թվին կառուցել է հայտնի միլիոնատեր, նավթարդյունաբերող եւ բարերար Միքայել Հովսեփի Արամյանցը (նախագիծը կազմել է ճարտարապետ Պողոս Զուրաբյանը):

Չարագործները փոխեցին կոյուղու ջրի ուղղությունը դեպի հիվանդանոցը: Վնասելու կիրքը համակեց նաեւ հիվանդանոցում պրակտիկա անցնող բժշկական ինստիտուտի ուսանողներին: Սրանք քննությունները վիժեցնելու նպատակով ռումբ պայթեցրին, որից հրդեհ ծագեց:

Այս ամենի հետեւանքով 1994 թվի մարտից հիվանդանոցը դատարկվեց: Նախաձեռնողները անհիմն պատճառաբանություններով փորձում են արդարանալ. իբր թե շենքը հին է ու նեղ եւ պետք է կառուցել նորը:

Ո. Զ.

— Երբ դուք համարում եք, որ Ղարաբաղը ձեր տարածքն է, ապա ինչո՞ւ են ձեր զինված ուժերը ռմբակոծում Ստեփանակերտը:

— Դուք վերցնում եք միայն փաստը եւ ցանկանում դա մեկնաբանել: Բայց չէ որ դա մտնում է հայ-ադրբեջանական կոնֆլիկտի մեջ: Չէ որ պատերազմական գործողությունները կատարվում են երկու կողմից: Դա պատերազմ է իր բոլոր կանոններով:

— Չեմ կարծում, թե Ալանդյան տարբերակը շատ ընդունելի է:

— Ադրբեջանն ինչի՞ց է վախենում, երբ չի ընդունում Ռուսաստանի խաղաղարար ուժերը:

— ԱՊՀ խաղաղարար ուժերը ընդունում ենք, բայց ոչ այնտեղ, որ այսօր կրակի գիծն է: Մենք ինքներս կարող ենք պայմանավորվել կրակի դադարեցման վերաբերյալ: Դրա համար խաղաղարար ուժեր մտցնելու անհրաժեշտություն չկա:

ԲԻՇՔԵԿ

Միր-Համզա Էֆենդիեւ. «Եթե Ղարաբաղին կոդ չընդունենք, Բիշքեկում միասին չէինք նստի»

Ի տարբերություն բիշքեկյան հանդիպմանը ներկա ադրբեջանական պատվիրակության մյուս անդամների, Ադրբեջանի մեջլիսի պատգամավոր, արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահ, մասնագիտությամբ բժիշկ Միր-Համզա Էֆենդիեւն ավելի անկեղծ էր հայ լրագրողների հետ զրույցներում:

Երբ այսօր մենք Ստեփանակերտն ենք ռմբակոծում, երեկ դուք վերցրիք Շուշին, Լաչինը, Քելբաջարը: Եւ կրկին մարդկային զոհեր:

— **Հակամարտության կարգավորման ինչպիսի՞ գործնական առաջարկներ ունեք:**

— Առաջին հերթին մենք պետք է հասնենք կրակի դադարեցման առանց որեւէ պայմանների, որպեսզի անցնենք երկրորդ փուլին, որն, իմ կարծիքով, պետք է լինի գրավված տարածքների ազատագրումը հայկական կազմավորումների կողմից: Դրանից հետո կարելի է բանակցություններ վարել Ղարաբաղի կարգավիճակի եւ այլ հարցերի շուրջ: Ես կարծում եմ, որ հիմա կրակի դադարեցման գծով խաղաղարար ուժերի տեղակայումը հակասում է Ադրբեջանի շահերին: Պատերազմը շարունակվում է Ղարաբաղի տարածքից դուրս:

— **Ալանդյան մոդելին ինչպե՞ս եք վերաբերվում:**

— **Իսկ ինչո՞ւ չեք ղարաբաղցիների հետ սեղանի շուրջ նստում, չէ որ նրանք են կռվում:**

— Երբ Ղարաբաղը միայնակ կռվեր, մենք նրա հետ բանակցությունների սեղանի շուրջ կնստեինք:

— **Ինչպե՞ս եք տեսնում Ղարաբաղի կարգավիճակը:**

— Ես դա առայժմ չեմ տեսնում, որովհետեւ Ղարաբաղի կարգավիճակը ղարաբաղցիներն իրենք ավելի լավ կորոշեն: Կրակի դադարեցումից եւ բանակցություններից հետո նոր կարգավիճակի հարցը կքննարկվի: Այժմ երբ պատերազմ է, անհեթեթություն է հողով առեւտուր անել, ասել թե տվեք կարգավիճակ եւ հետ կփակենք գործերը, կդադարենք կռվել: Մյուս կողմից, կարծում եմ, որ բոլոր հայերը եւ ադրբեջանցիները, որ ապրում են Ադրբեջանում եւ Հայաստանում, իրենց սեփական հողն ունենալու իրավունք ունեն:

Զրուցագրույցը վարեց
ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆԸ

Ռուս-էստոնական բանակցությունները փակուղում

ՄՈՍԿՎԱ, 11 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսական զորքերի դուրս բերման շուրջ վարվող ռուս-էստոնական բանակցությունները փակուղի են մտել քննարկվող ինչպես ռազմական, այնպես էլ մարդասիրական բոլոր խնդիրների առնչությամբ: Այդ մասին այսօր այստեղ հայտարարեց Ռուսաստանի պատվիրակության ղեկավար, դեսպան Վասիլի Սվիրինը, ամփոփելով անցյալ շաբաթ ավարտված խորհրդակցությունների 19-րդ փուլի արդյունքները: Նրա կարծիքով առաջընթացի բացակայության պատճառը «էստոնական կողմի ոչ կառուցողական մոտեցումն է»:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Լիտվան մտահոգ Գրաչովի խոսքերից

ՎԻԼՆՅՈՒՍ, 11 ՄԱՅԻՍ, ՌԻԱ-ՄՆԱՐՔ: «Ռուս փոքրամասնության պաշտպանելու համար Էստոնիայում ռուսական զորաբաժնի հնարավոր մնացման մասին Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովի խոսքերը կարող են գնահատել միայն որպես Էստոնիայի վրա գործադրվող ճնշում, որի նպատակն է նրան ստիպել ռուս-էստոնական բանակցություններում հրաժարվել իր դիրքորոշումից», ասվում է Լիտվայի արտգործնախարարության հայտարարության մեջ: «Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց նմանօրինակ հայտարարություններն ուժեղացնում են շրջանի լարվածությունը, սպառնում բալթյան պետությունների անվտանգությանը», նշվում է փաստաթղթում: Լիտվայի Սեյմի նախագահ Չեսլովաս Յուրշենասը ափսոսանք հայտնեց Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարի նման քայլի եւ հույս հայտնեց, թե դա չի արտահայտում նախագահ Բորիս Ելցինի պաշտոնական դիրքորոշումը:

Բոնն-Մոսկվա. Ուղիղ հեռախոսագիծ

ԲՈՆՆ, 11 ՄԱՅԻՍ, ՌԻԱ-ՄՆԱՐՔ: Շտապ եւ ունկնդրումից զերծ կապ ապահովելու նպատակով Գերմանիայի եւ Ռուսաստանի ղեկավարները մտադիր են հեռախոսային ուղիղ կապ ստեղծել ԳՖՀ կանցլեր Հելմուտ Քոլի գրասենյակի եւ Կրեմլի միջեւ: Այդ մասին հաղորդելով, Բոննի պաշտոնական անձինք հայտարարեցին, որ երկու երկրների արտգործնախարարների կողմից մտադրությունների արձանագրության ստորագրումը նախատեսված էր մայիսի 11-ին Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի Գերմանիայում սկսվող եռօրյա այցի առաջին օրը: Ինչպես նշում են դիտորդները, քանի որ Գերմանիան այժմ Ռուսաստանի արեւմտյան մերձավորագույն գործընկերն է, իսկ Հելմուտ Քոլը եւ Բորիս Ելցինը արդեն վաղուց մտերիմներ են, ուղիղ կապը պարզապես անհրաժեշտություն է, քանի որ Ռուսաստանի եւ Գերմանիայի ղեկավարները ստիպված են լինում շատ հաճախ հեռախոսազրույցներ ունենալ:

Ռուսաստանի թուրքերը պատրաստվում են վերածննդի

ՄՈՍԿՎԱ, 11 ՄԱՅԻՍ, ՓԱՍՏ: Ռուսաստանյան «Նովայա վոլնա» ռադիոկայանի հաղորդման համաձայն, մայիսի 11-ին Մոսկվայում կայանալու էր թուրքական ժողովուրդների վերածննդի տեսական ծրագրի հիմնական ուղղությունների քննարկումը: Այս խորհրդակցությունն անցկացնում է ՌԴ ազգությունների եւ տարածաշրջանային քաղաքականության նախարարությունը:

Ռազմական նոր պայմանագիր —

ՓԱՐԻԶ, 11 ՄԱՅԻՍ, ՓԱՍՏ: Մայիսի 11-ին Փարիզում ռազմատեխնիկական համագործակցության պայմանագիր ստորագրվեց Ֆրանսիայի եւ բալթյան երեք պետությունների միջեւ: 1992 թվին անկախություն ստանալուց հետո մերձբալթյան հանրապետություններն առաջին անգամ նման պայմանագիր ստորագրեցին Ֆրանսիայի հետ:

ԿԱՊՐՈԼԻՏ

ՀԱՐԳԵԼԻ ՀՈՂԱԳՈՐԾ, ՁԵՐ ԵՐԱԶԱՆՔԸ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ Է ԴԱՐՁԵԼ:

Արդեն կարող եք Ձեր հողակտորից կրկնակի եւ նույնիսկ ավելի էկոլոգիական մաքուր բերք ստանալ: Դիմեք «Կապրոլիտ» ֆիրմային: Նրա արտադրած նոր սերնդի պարարտանյութը՝ կենսահումուսը, կաշխատի Ձեզ համար: Եւ ամենակարեւորը. մեկ անգամ պարարտացնելը ապահովում է 3 տարվա կայուն բարձր բերք:

Սեփականատեր անասնապահների հետ պատրաստ ենք կազմակերպել կենսահումուսի համատեղ փոխշահավետ արտադրություն:

Զանգահարեք օրվա ցանկացած ժամի, զանգահարեք հենց հիմա հեռ. 55.72.06

«ԿԱՊՐՈԼԻՏԸ» ՍՊԱՍՈՒՄ Է ՁԵԶ:

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍՅԱՆ EXXEL ՔՈԼԵՋԸ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ «ՄԵՆԵՋԵՐ» ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԸ

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ ԵՆ ՍՈՎՈՐԵԼՈՒ

Միջազգային կարգի մենեջերներ պատրաստող եռամյա դասընթացներ, ապա 15-օրյա սեմինարներ Լոս Անջելեսում:

Մենք երաշխավորում ենք հստակ մասնագիտական առարկաների եւ անգլերեն լեզվի ուսուցման բարձր մակարդակ: Շրջանավարտներին տրվում են հայերեն, ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուներով համապատասխան վկայականներ (սերտիֆիկատներ):

Ընդունելությունը ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 10.00-16.00-ը:

Հասցե՝ Նալբանդյան 13 («Հայաստան» ԱՄ շենք, 4-րդ հարկ): Հեռ. 560591:

ARMINTERTOUR TRAVEL COMPANY

«ԱՐՄԻՆՏԵՐՏՈՒՐ» Տուրիստական Ֆիրման

ամեն չորեքշաբթի կազմակերպում է չարտերային թռիչքներ

ԵՐԵՎԱՆ - ԲՈՒՐԳԱՍ - ԵՐԵՎԱՆ

ուղերթով

կօգնի Ձեզ այցելել. Գերմանիա, Հունգարիա, Հունաստան, Լեհաստան, Չեխիա, Սլովակիա, Ֆրանսիա եւ եվրոպական այլ երկրներ համապատասխան փաստաթղթերի առկայության դեպքում:

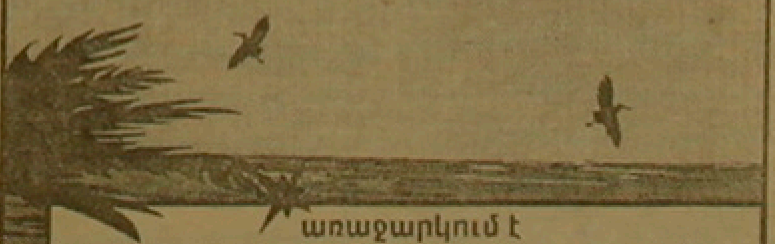

առաջարկում է հետաքրքիր ճանապարհորդություն ՄԱԷ (ավիաչվերթը երկու շաբաթը մեկ)

հրավիրում է ամռանը 14 օրյա հանգստի Բուլղարիա Ոսկյա ավազների եւ Արեւային ափի հարմարավետ հյուրանոցներում, որտեղ Ձեզ սպասում է խաղերի եւ զվարճանքների աշխարհը:

Մեր հասցեն՝ Հ.Հակոբյան 2

հեռ. * 272-450 * 272-008 *

Arina

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Հյուսար

– Պարոն դեսպան, 70-ականների վերջերին տնտեսության մեջ սկսել եք բաց դռների քաղաքականություն, ձեր տարեկան տնտեսական աճը կազմում է 8-9 տոկոս...

– Չինաստանում բարեփոխումների եւ տնտեսության ազատականացման քաղաքականությունն անցկացվում է 1979 թվականից: 1993 թվականին ՀՆԱ-ի (համախառն ազգային արդյունքի) աճը կազմում է 13 տոկոս: Իհարկե այդպիսի բարձր տեմպը մեզ ուրախացնում է, բայց եւ միաժամանակ մտահոգում, որովհետեւ առաջ է բերում լուրջ անհավասարակշռություն տնտեսության մեջ: Մեզ թվում է, որ միջին 8-9 տոկոս տեմպը լավ է եւ այն թվականին բարձր է ավելի: Որոշ երկրներում բարեփոխումները սկսվում են քաղաքական ոլորտից, իսկ Չինաստանում դրանք սկսվեցին տնտեսությունից, ավելի որոշակի՝ գյուղատնտեսությունից: 90 տոկոսներ վերջին... համար...

– Ցանկանք, որ այդ ճանապարհի ակնարկը ոչինչ ձեզ չհիշեցնի «մշակութային հեղափոխության» օրերը, քանի որ չինացիները... Մաո Ցե-Դունի... Չէ՞ որ նրա հայտարարու

Ինչ վերաբերում է Պեկինի եւ Երեւանի միջեւ քաղաքական հարաբերություններին, ուրախությամբ կարող եմ նշել, որ սկզբունքները, որոնք արձանագրվել են դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման մասին համատեղ փաստաթղթում, երկուստեք հարգվում են եւ բարեխղճորեն գործադրվում: ՄԱԿ-ում Չինաստանը չի ձեռնարկում քայլեր, ինչը ըրջափակման ծանր պայմաններում գտնվող հայ ժողովրդի համար կխորացներ դժվարությունները: Չինաստանի ձայնը իբրեւ Անվտանգության խորհրդի հինգ մշտական անդամներից մեկի, ՄԱԿ-ում ունի որոշակի կշիռ:

Տնտեսական հարաբերությունների զարգացման խնդրում երկու կողմերում էլ առկա են մեծ ցանկություն եւ մեծ հնարավորություններ: Առայժմ, սակայն, այդ հնարավորությունները քիչ են օգտագործվել: Խոչընդոտում են օբյեկտիվ տարբեր գործոններ, օրինակ տրանսպորտը: Ծրագրված է եւ շուտով Հայաստան կբերվի չինական ապրանքների մեծ խմբաքանակ: Այն բերվելու է ծովային ճանապարհով, հետո Իրանի տարածքով: Հուսով եմ, այս ուղին կգործի, եւ կկարողանանք նույն ճանապարհով նաեւ երկրորդ խմբաքանակը բերել: Օդային տրանսպորտի մասին հարցը նույնպես օրակարգում է: Իմ տեղեկություններով, սպասվում է չինական մի պատվիրակության ժա

մանում, որը բանակցություններ է վարելու նշված խնդրի շուրջ:

ղեկավարությամբ: Ղարաբաղյան ռազմաճակատում չինական զենքի առկայության մասին հաղորդագրությունները հիշո՞ւմ եք: Դուք այդ առկայությունն իսկ կարծես թե ժխտում էիք: Դուք եղե՞լ եք Ղարաբաղում:

– Ղարաբաղում ես չեմ եղել: Իսկ զենքի մասին հարցին սպասում էի: Հայաստանի մամուլում իրոք եղան հաղորդումներ, իբր թե Չինաստանը զենք է մատակարարում Ադրբեջանին: Դրանց առնչությամբ մեր դեսպանատան մամուլի ծառայությունը «Ռեսպուբլիկա Արմենիա» պաշտոնաթերթում (25. 01.94 թ.) հանդես եկավ հայտարարությամբ: Ես զրույց ունեցա ձեր արտգործնախարարության ղեկավարության հետ:

Այժմ ամբողջ պատասխանատվությամբ մեկ անգամ եւս հայտարարում եմ, որ Չինաստանն իբրեւ ՄԱԿ ԱԽ-ի մշտական անդամ խստորեն եւ անշեղորեն հետեւում է ՄԱԿ-ի համապատասխան որոշումներին: Մենք տարածաշրջանում հակամարտ ոչ մի կողմի զենք չենք մատակարարում, ոչ անմիջական խողովակներով, ոչ էլ երրորդ երկրների միջոցով:

– Այո, սակայն իմ հարցը մի փոքր այլ ենթատեքստ ուներ: Խոսքն այն մասին է, թե ինչպես է ադրբեջանական բանակի զինապահեստներում հայտնվել չինական արտադրության սպառազեն: Ձեր մեկնաբանությունը:

– Ենթադրենք, թե ղարաբաղյան ռազմաճակատում չինական արտադրության զենք է հայտնաբերվել: Բայց չէ որ զենքի միջազգային շուկայում ամեն ինչ շատ բարդ է: Բացառված չէ, որ զենքը հայտնվում է երրորդ եւ նույնիսկ չորրորդ երկրներում: Չինաստանն այդ զենքի հետ ոչ մի առնչություն չունի: Պեկինը եւ Երեւանը պետք է ավելի շատ վստահեն միմյանց: Չի կարելի ամեն կարգի լուրերի հավատ ընծայել: Դրանց տարածումը գուցե ինչ-որ մեկին ձեռնտու է, սակայն ոչ Երեւանին, ոչ էլ Պեկինին:

ՉԺՀ արտաքին քաղաքականության հիմքում խաղաղ գոյակցության հինգ սկզբունքներն են. այն է՝ ինքնիշխանության եւ տարածքային ամբողջականության փոխադարձ հարգում, չհարձակվելու փոխադարձ պարտավորություն, չմիջամտել միմյանց ներքին գործերին, իրավահավասարություն եւ փոխշահավետություն, խաղաղ գոյակցություն: Մենք այս սկզբունքների մասին ասում ենք բոլորին, եւ ձեռնածությամբ կամ կոնյունկտուրայով չենք զբաղվում:

– Շնորհակալություն բացատրությունների համար, բայց այնուամենայնիվ ՄԱԿ-ի ԱԽ-ի անդամներից մեկի քաղաքականությունը մեր տարածաշրջանում ինձ այլ ռակուրսով է հետաքրքրում: Տարածքային ամբողջականության սկզբունքը տարածվում է կյանքի բոլո՞ր դեպքերի վրա: Դուք մերժո՞ւմ եք ցանկացած սահմանային վերաձեւում:

– Ոչ թե մերժում ենք կամ չենք մերժում: Մենք անընդունելի ենք համարում սահմանների բռնի փոփոխումը: Չինաստանի եւ որոշ դրացի երկրների միջեւ առկա են սահմանային խնդիրներ: Դրանք լուծելու համար Չինաստանը բանակցություններ է վարում: Սակայն, գուցե ես լիովին չընկալեցի՞ ձեր հարցի իմաստը:

– Գիտեք, այդպիսի օրինակները հատուկենտ են, բայց եղել են երկրներ (օրինակ, Թուրքիան Վերսալյան վեհաժողովից հետո, Իսրայելը 1948-ին), որոնք ինքնիշխան են հռչակվել այնպիսի սահմաններում, որոնցում ուղղակի դասապարտված էին: Ձեր կարող կայանալ պետական ինֆրակառուցվածքը: Այդպիսի երկրները վաղ թե ուշ դադարում են հաշտվել տարածքային ստատուս-քվոյի հետ: Կարծում եք հնարավո՞ր է այլ կերպ վարվել:

– Ես քիչ բան գիտեմ: Սակայն ցանկանում եմ խաղաղություն: Ամենից առաջ խաղաղություն:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Խաղաղությունը ամենից առաջ

Ձեզ ներկայացվում է հարցազրույց Հայաստանում ՉԺՀ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Չժան Ջինին հետ: Այն սկսվեց տնտեսական թեմայից, քանի որ դա հիմքերի հիմքն է Չինաստանի հետ ծանոթության: Սակայն հայ-չինական հարաբերությունները գրավեցին հիմնական ծավալը, Չինաստանի հետ ծանոթությունը, հուսանք թե, հետագայում ապագային:

մը, թե՝ «միջուկային պատերազմով մենք կհաղթենք իմպերիալիզմը», սպառնում էր նաեւ ոչ չինացիներին:

– Դուք խոսում եք Չինաստանի ամենամեծ մարդու մասին: Մաո ՑեԴունն ամերիկացի լրագրողին տված հարցազրույցում ասել էր, թե «իմպերիալիզմը եւ բոլոր հետադիմականները թղթե վագր են եւ ատոմային ռումբը եւս թղթե վագր է»: Չի կարելի դատել մարդու մասին նրա առանձին արտահայտություններով, առավել եւս խեղաթյուրված:

Ինչ վերաբերում է Չինաստանի ներկա արտաքին քաղաքականությանը, ապա գիտեք, որ «սառը պատերազմի» ավարտը արմատապես փոխեց միջազգային իրադրությունը: Արդի հիմնական միտումը խաղաղ զարգացումն է: Ճիշտ է, այստեղ-այնտեղ շարունակվում կամ բռնկվում են պատերազմներ եւ հակամարտություններ, բայց դրանք ընդհանուր բնույթ չեն կրում: Խաղաղության հաստատումը բարենպաստ է բոլոր երկրների տնտեսական վերելքի համար: Նրանք, ովքեր կորցնում են այս հարմար պահը տնտեսությամբ զբաղվելու, ցավալի սխալ են կատարում: Ժամանակի ընթացքում նրանք կգիտակցեն, սակայն կորցրածը վերադարձնել դժվար կլինի:

Չինաստանը շեշտը դնում է տնտեսական զարգացման եւ բնակչության կենսամակարդակի բարձրացման վրա: Դրա համար անհրաժեշտ է ոչ միայն հանգստություն սեփական երկրում, այլեւ խաղաղ իրադրություն շրջապատում: Այս պայմաններն առկա են: Չինաստանը բարեկամական հարաբերություններ է պահպանում բոլոր հարեւան երկրների հետ, եւ անմիջական, եւ հեռավոր:

– Կարծում եմ, Հայաստանի հետ նույնպես ձեր հարաբերությունները բարեկամական են: Բայց կխնդրեի մանրամասն անդրադառնալ դրանց:

– Չին-հայկական հարաբերությունները զարգանում են բնականոն հունով եւ հիմքեր կան դրանք կոչելու հեռանկարային: Մեր երկու ժողովուրդները փոխադարձաբար տածում են համակրանքի եւ բարյացակամության զգացումներ, հիանում են միմյանց ստեղծած քաղաքակրթությամբ եւ մշակույթով: Չկան վիճելի հարցեր մեր պետությունների միջեւ: Այս ամենը բարենպաստ մեկնակետ է՝ հարաբերությունների հետագա զարգացման համար: Ինչպիսին, հայ ժողովրդի պատմությունից հայտնի է, թե Մամիկոնյան տոհմը սերել է Չինաստանից: Ինձ համար իբրեւ ՉԺՀ դեսպանի հաճելի էր այդ իմանալ:

Ես կարծում եմ, Հայաստանի շուկայում հեշտեւ ավելի մեծ թվով չինական ապրանքներ կհայտնվեն: Կուզենք դա անվանել շուկայի նվաճում, միայն թե օգտակար եւ ցանկալի «նվաճում» երկու կողմերի համար էլ: Եվ ես հուսով եմ, որ հայ գնորդներին կառաջարկվի միայն բարձրորակ ապրանքանի: Տեղին է ասել, որ երբեմն իսկապես պատահում են անորակ իրեր, բայց թե ինչ խողովակներով են դրանք Հայաստան հասնում, ուղղակի չգիտեմ: Պարզապես զգուշացնենք դրանցից:

Նաեւ հուսով եմ, որ ժամանակի ընթացքում կծավալվի հայկական ապրանքների արտահանումը չինական շուկա:

– Մի հարց երկկողմ դիվանագիտական հարաբերությունների մասին: Մի երկրի կառավարությամբ Հայաստանի ԱԳՆ բարձրաստիճան պաշտոնյայի հարցնում էի, ինչու՞ այնտեղ չունենք դեսպանատուն: Նա պատասխանեց. ինչի՞ մասին է խոսքը, մենք դեռեւս Պեկինում դեսպանատուն չունենք: Հասկանալի է, Երեւանում Չինաստանի հետ հարաբերություններին պատշաճ նշանակություն է տրվում, բայց աչխուժություն կարծես թե առանձնապես նկատելի չէ:

– Մեր երկու երկրների միջեւ դիվանագիտական հարաբերություններ գոյություն ունեն ընդամենը երկու տարի: Այսքան երկամյա այդ մանկիկը կարող է ինքնուրույն կանգնել եւ նույնիսկ քայլել:

1992-ին փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանն այցելեց Պեկին: Հանդիպման արդյունքները գոհացուցիչ էին, եւ մենք միշտ ուրախ ենք հյուրընկալել հայաստանյան հյուրերին:

Երեւանում ՉԺՀ դեսպանատունը Բաղրամյան պողոտայի վրա է, ՀՀ ԱԳՆ-ի անմիջական հարեւանությամբ, եւ մենք հաստատել ենք բարեկամական հարաբերություններ: Բազմաթիվ հարցերով առիթ է լինում դիմել ԱԳՆ, եւ այնտեղ մեզ հնարավորին չափ աջակցում են:

Այժմ Հայաստանը պատրաստվում է Պեկինում ՀՀ դեսպանատան բացմանը եւ կատարվում է դեսպանի ընտրություն: Թեեւ որոշակի տեղեկություններ չունեմ, սակայն ցանկանում եմ իմ ապագա հայաստանցի գործընկերոջը հաջողություններ մաղթել:

– Պարոն դեսպան, ինձ հետաքրքրում է Պեկինի դիրքորոշումը ԼՂՀ-Ադրբեջան հակամարտության

Հարցազրույցը վարեց
ԼՈՒՍԻՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆԸ

ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՐՑ

Ռոբերտ Ռոբինսոն. Այս երկրում մեծ շարժումներ են կատարվում

Երեւանում ՄԱԿ-ի փախստականների գծով գերագույն հանձնակատարը մեկնաբանում եւ գնահատականներ է տալիս:

Ես Հայաստան եկա ձմռանը. Երեւանը թաղված էր մթի, ցրտի ու կարիքի մեջ: Այդպիսին էր իմ նոր նշանակումը, եւ ես դժգոհելու, առավել եւս գանգատվելու կարիք չունեի: Ասեմ որ, մանավանդ ես, լավ եմ վարժվում, կարող եմ հոգալ սննդի տաքանալու եւ մյուս հարցերը: Սակայն երբեք ինձ չէր լքում այն միտքը, թե տեղացիները եւ Հայաստանում հանգրվանած ավելի քան 300 հազար փախստականները ինչպես են ապրում, ինչպես են դիմանում ու դիմակայում, երբ անհամեմատ ավելի քիչ հնարավորություններ ունեն դրա համար: Առաջին անգամ, երբ հանդիպեցի տեղացիներին ու փախստականներին, մտածում էի, որ ճնշվածության, ընկճվածության մեջ պիտի լինեն, բայց ուրախությամբ նկատեցի, որ նրանք չեն կորց

նում իրենց ոգին ու սովորույթները: Այդպես կարող է իրեն դրսեւորել խիզախ ժողովուրդը: Հիմա, բնական է, ավելի հեշտացել է. ցուրտը անցել է, հոսանքը համեմատաբար ավելացել, պատուհանները բացվել են, եւ լույսը, արեւը, ջերմությունը լցվում են տուն, մարդիկ լավ են զգում: Սակայն, նույնիսկ այժմ, որ մարդկանց մտքից դուրս չի գալիս ձմռան սարսափը, նրանք ամբողջ հոգով չեն վայելում գարնան ջերմությունը: Այս երկրում մեծ շարժումներ են կատարվում եւ ամեն ինչ կախված է այն բանից, թե ով ինչպես է մտածում եւ գործում, ով ինչ ծրագիր ունի, եւ որտեղ է պատրաստվում վերսկսել ու շարունակել իր կյանքը: Հարցերը հստակ են ու կարճ. մնա՞լ Հայաստանում, թե տեղափոխվել ուրիշ երկիր: Երբ մնում ես, որտեղ ապրել, քաղաքո՞ւմ, թե գյուղում: Եվ, ցավալիորեն, այս հարցերը հուզում են ոչ միայն փախստականներին, այլեւ տեղացիներին: Այս խնդրին ՄԱԿ-ի փախստականների գծով բարձրագույն հանձնակատարն ունի մեկ պատասխան: Մենք ցանկանում ենք, որ մարդիկ մնան Հայաստանում եւ, թեկուզ դժվարությամբ, վերականգնեն իրենց կանոնավոր եւ հուսալի կյանքը: Այստեղ գիտենք ինչն-ինչպես է, ինչպիսին է, մինչդեռ դուրսը մնում է դուրս իր հին ու նոր անակնկալներով:

Մեր կազմակերպությունը կշարունակի այն աշխատանքը, ինչ սկսվել-արվել է մինչեւ այժմ, որպեսզի մարդիկ ծածկ ունենան իրենց գլխին, որ լինեն առողջ, որպեսզի սննդամթերքը, հագուստը, անկողնային պարագաները ստանան ժամանակին, լինեն կուշտ ու տաք եւ չկորցնեն առողջությունը: Բացի այն հիմնարար խնդիրներից, որ նախատեսվում է ՀՀ փախստականների հարցերի պետական վարչության հետ՝ բնակելիների կառուցապատման, տնակների տեղադրման, ջրաշինարարական եւ այլ հարցերի ուղղությամբ, 1994 թ. նախատեսվում է աշխատանքային հնարավորություններ ստեղծել փախստականների համար. կբացվի շուրջ արտադրություն, որ աշխատանք ու եկամուտ կբերի նրանց: Փախստական ընտանիքներին գործելու մեքենա եւ թելեր կտրվեն, իսկ արտադրանքի վաճառքից

նրանք արդյունքի աղբյուր կունենան: Կարծում եմ, այդպիսի օգնությունը գերադասելի է կոնկրետ առարկայական օգնությունից: Մեղրու շրջանից ներկայացուցիչ էր եկել կոնկրետ հարցով. նուռը, թուզը, միրգը փչանում է, մշակել-օգտագործել կամ շուկա դուրս բերել չեն կարողանում: Մենք միջոցներ ներդրեցինք հյութ քամելու կամ թթից ու մյուս մրգերից ջեմ պատրաստելու, չորացնելու մեքենաներ ու սարքավորումներ ձեռք բերելու համար: Մարդը կգնա Մեղրի. 1500 փախստական կմտնի գործի մեջ: Դա այն ծրագրից է, որ արվում է հանրապետության հարավի համար: Իսկ ահա, բարձրադիր Տաշիրում հոգեւոր ուրիշ են, որ ապրում է 5 հազար փախստական: Նախագահն ասաց, որ գարնանային աշխատանքները չեն կարողանում սկսել, քանի որ միջոցներ չունեն, սարքավորումներն ու մեքենաները գործի դնելու հեղուկ վառելանյութ ձեռք բերելու: Եվ առաջարկեց վերցնել կարտոֆիլը, փոխարենը տալով միջոցներ: Մեր աշխատակիցն այժմ այնտեղ է, գնում է բոլորի կարտոֆիլը եւ ծրի բաժանում տեղի եւ Վանաձորի փախստականներին: Ինչու Վանաձո՞ր: Քանի որ այնտեղ գործում է «Միրիտ Հայաստանը» ընկերությունը, որ արագորեն կատարում է բաշխումը: Օգնում են նաեւ արտասահմանյան ֆիրմաները: Մենք ունենք այսպիսի բազմաթիվ օրինակներ, երբ մարդկանց աշխատելու եւ եկամուտ ստանալու հնարավորություններ է տրվում: Այսօր առաջարկ ստացանք եւ օգնում ենք Մասիսի շրջանի Հայանիստ եւ Ածղունիկավան գյուղերին 12 հազար մրգատու ծառ տնկելու համար: Աշխատանքը կատարվում է Ամերիկայի հայկական համագումարի հետ: Ծառատունկ կատարելու համար 59 գյուղացի աշխատանքային զբաղվածություն եւ համապատասխան վարձատրություն կստանան: Փախստականների հետ սերտ կապերի մեջ ենք: Մենք հստակ մարդիկ ունենք, որ Երեւանում եւ շրջաններում գրեթե ամեն օր լինում են տեղերում եւ վիճակի մասին իրազեկ պահում, իսկ մենք նորից ենք լինում ուշադրություն պահանջող հանգրվաններում, անհրաժեշտ միջամտություն ունենում: Շատ մարդիկ են գալիս մեզ մոտ՝ եւ պետական մարմինների ներկայացուցիչներ, եւ փախստականներ, ունենք համապատասխան բաժին: Շաբաթը մեկ ժողով ենք անում այն մարդկանց եւ միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ, որոնք զբաղվում են այդ գործով:

Մեր կազմակերպությունը միայն մարդասիրական օգնություն չի բաժանում, շենքեր կառուցում ու տնակներ բաշխում: Մենք պարտավոր ենք փախստականներին պաշտպանել իրավաբանորեն: Հարցն այն է, որ փախստականը չվերադառնա այն երկիրը, որ վտանգ է սպառնում նրան: Լինում են նաեւ անհատական խնդիրներ՝ տան, փաստաթղթերի, ունեցվածքի: Վերջին հարցը պետք է լուծվի երկու կառավարությունների միջոցով, մեր կազմակերպությունը միջամտել չի կարող: Խաղաղության պայմանագրից հետո կլուծվի փախստականի հարեւան հանրապետությունում թողած ունեցվածքի խնդիրը: Օգնում ենք հնարավորին չափ, որպեսզի հանրապետության կառավարությունը եւ Գերագույն խորհուրդը նախապատրաստեն եւ ապա ընդունեն օրենք փախստականների մասին: Հավանաբար այս տարի այն ի վերջո կընդունվի: Այդպես, ինչ է ստացվում, բոլոր փախստականները զրկված են քաղաքացիությունից՝ Ադրբեջանից դուրս են, Հայաստանի քաղաքացի էլ չեն: Գումարել ենք «կլոր սեղան» այս հարցով. փախստականը պիտի ստանա Հայաստանի քաղաքացիություն: Վերջապես, պետք է ստեղծենք տեղեկատվական կենտրոն մարդու իրավունքների մասին:

Զրույցը գրի առավ
ՅՈՒՐԻ ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ՍՏԱՄԲՈՒԼ

Հունական պատրիարքարանի կարգավիճակը հարցականի տակ

ՄՈՒՐԱԴ ԲՈՂՈՍՅԱՆ

Հունաստանի վարչապետ Անդրեաս Պապանդրեուի ԱՄՆ կատարած այցը, որը վերջին 20 տարիներին այս երկրի ղեկավարի Վաշինգտոն կատարած առաջին պաշտոնական այցն էր, մեծ անհանգստություն պատճառեց Անկարային: Սակայն անհանգստության հիմնական պատճառը վարչապետի որդու՝ Յորգո Պապանդրեուի դիվանագիտական ակտիվ գործունեությունն է, որի հետեւանքով կրկին այժմեականություն ստացավ Ստամբուլի հունական պատրիարքարանի կարգավիճակը փոխելու հարցը: Թուրքական կողմի պնդմամբ, հունական սփյուռքի գծով արտգործնախարարի տեղակալ Յորգո Պապանդրեուն, որի գործունեության բնագավառն ընդգրկում է ԱՄՆ, Արեւմտյան Թրակիան եւ Ստամբուլի հունական համայնքը, իր այցը նախապատրաստելու նպատակով ԱՄՆ-ում համապատասխան շփումներ էր ունեցել հյուսիսային եւ հարավային ուղղափառ եկեղեցիների արքեպիսկոպոս Յակովոսի եւ Սպիտակ տան խորհրդականներից Ջորջ Ստեֆանոպուլոսի հետ, որի արդյունքը եղավ նախագահ Քլինթոնի՝ Չիլլերին հասցեագրած ներքոհիշյալ ուղերձը.

«Տարածաշրջանում լարվածությունը նվազագույնին հասցնելու համար բոլոր հարեւանների, այդ թվում Հունաստանի հետ համագործակցությունը համապատասխանում է Թուրքիայի շահերին: Հունաստանի հետ հարաբերություններում վերջերս նկատվող լարվածությունը թուլացնելու համար Ձեր կառավարությունը կարող է դիմել որոշ խորհրդանշական քայլերի: Կարծում եմ, այս պահին կարելի է փորձել որոշակի առաջընթաց արձանագրել: Այդ քայլերից մեկն էլ կարող է լինել Ստամբուլի հունական ուղղափառ պատրիարքարանը: Եվ ես հուսով եմ, որ Դուք կմտածեք այս հաստատության գործունեությանը խանգարող արգելքները վերացնելու մասին»:

Սույն ուղերձը, երբ բացենք չակերտները, նշանակում է Անկարայից պահանջել ճանաչել հունական պատրիարքարանի ուղղափառ եկեղեցիների տիեզերական (օյկումենիա) կենտրոնի կարգավիճակը: Այս պահանջում, որ Հունաստանը վաղուց է ներկայացրել Թուրքիային, արտառոց որեւէ բան չկա, քանի որ նախ Կոստանդնուպոլիսը, առյա նաեւ Ստամբուլը եղել է հունական ուղղափառ եկեղեցու օրրանն ու հոգեւոր կենտրոնը եւ, անկախ համապատասխան իրավական կարգավիճակի գոյությունից, գործնականում շարունակում է մնալ այդպիսին: Ինչո՞ւ է թուրքական կողմը համառորեն հրաժարվում ամրագրել այս կարգավիճակը:

Ինչպես հայտնի է, Թուրքիայում ազգային փոքրամասնությունների (իսկ այդպիսի կարգավիճակ ունեն միայն հայերը, հույները ու հրեաները) իրավական վիճակը կարգավորված է Լոզանի պայմանագրի համապատասխան հոդվածներով, որտեղ, թուրքական կողմի պնդմամբ, թե հունական եւ թե հայկական պատրիարքարանները ճանաչվել են որպես թուրքական հիմնարկություններ: Այս հանգամանքից կառչելով, թուրքական իշխանությունները պնդում են, որ հունական պատրիարքարանը միայն Թուրքիայի ուղղափառների հոգեւոր առաջնորդարանն է ու ենթարկվում է թուրքական օրենքներին, իսկ նրան տիեզերական եկեղեցու կարգավիճակ շնորհելը կնշանակեր վերածել այն մի նոր Վատիկանի, մի նոր պետություն պետության մեջ: Հետեւաբար Թուրքիան զգուշանում է եկեղեցական մի հարց վերածել քաղաքականի, կոպտորեն միջամտելով հունական եկեղեցու ներքին գործերին, իրեն իրավունք վերապահելով հոգեւոր գործունեությունը սահմանափակել աշխարհիկ օրենսդրությամբ: Անկարայի նման կեցվածքի բացատրությունը փորձում է տալ «Ջումհուրիյեթ» թերթն իր մայիսի 4-ի խմբագրականում. «Վերջին շրջանում զարգացող իրադարձությունները, գրում է թերթը, անմիջականորեն հետաքրքրում են Թուրքիային: ԽՍՀՄ փլուզումից հետո մի կողմից վերակենդանանում է պանսլավոնականությունը, մյուս կողմից տարածաշրջանի քարտեզում աշխուժանում է պատմության մեջ կարեւոր քաղաքական դեր խաղացած ուղղափառ եկեղեցին: Ուղղափառների միավորումը Ստամբուլ կենտրոնով համահունչ է «Մեգալո իդեա»-յին (Վերագույն նպատակ, այն նախատեսում է Մեծ Հունաստանի վերականգնումը Կոստանդնուպոլիս մայրաքաղաքով), որից հույները երբեք չեն հրաժարվել»:

Այդպիսով, առկա է զուտ կրոնական նպատակներ հետապնդող մի նախաձեռնության արտաքին քաղաքականության գործոնի վերածելու միտումը: Թուրքիայի կողմից անտեսվում է միայն այն հանգամանքը, որ հարցի բուն էությունը, երբ դրան մոտենանք քաղաքական կատեգորիաներով, վերջին տարիներին ուրվագծվող (թեկուզ եւ առայժմ ձախողված) թուրքական ծավալապաշտության առաջն առնելու եւ Եվրոպան «խաղաղ նվաճումից», իսկ Ասիան (հիմնականում նախկին ԽՍՀՄ տարածքը) թուրքական ազդեցության գոտու վերածելու ջանքերը չեզոքացնելու մեջ է: Ինչքան ակտիվանան Թուրքիայի մեծապետական տերության վերածվելու եւ հարեւան տարածաշրջանների ներքին գործերին միջամտելու փորձերը, նույնքան մեծանալու է հարեւան երկրների միջեւ հակաթուրքական (գուցեեւ ոչ պաշտոնական) դաշինքի ստեղծման հավանականությունը:

ԲԵՅՐՈՒԹ

Լիբանանը խզել է հարաբերությունները Իրաքի հետ

Լիբանանի կառավարությունը որոշում է ընդունել դիվանագիտական հարաբերությունները խզել Բաղդադի հետ: Բեյրութում Իրաքի դեսպանությանը կարգադրված է ավարտել իր գործունեությունը եւ ազատել զբաղեցրած տարածքները: Իրաքում Լիբանանի լիազոր ներկայացուցիչը արդեն վերադարձել է իր երկիր:

Լիբանանյան իշխանությունների նման խիստ քայլի պատճառ եղավ իրաքյան ընդդիմության անվանի ներկայացուցիչ Թալեբ Սուհեյլի Թամիմիի սպանությունը Բեյրութում իրաքյան դեսպանության չորս աշխատակիցների կողմից: Թամիմին գնդակահարվել էր իր տան՝ [illegible] կերպով՝ գլխին մի կրակոցով: Սպանվածը Սադամ Հուսեյնի վարչակարգի ընդդիմադիր կազմակերպության «Ազատ Իրաքի խորհրդի» ղեկավարներից մեկն էր: Թամիմին հայտնի դեմք էր՝ Հորդանանի թագավոր Հուսեյնի անձնական բարեկամն էր, ուներ հորդանանական եւ սաուդյան անձնագրեր: Նա Իրաքից արտաքսվել էր դեռ 1958 թվականին, այդ երկրում միապետական վարչակարգի տապալումից հետո:

Առաջին կասկածյալները կալանվեցին սպանությունից տակավին մեկ ժամ անց: Դրանք Իրաքի դեսպանության մշակույթի եւ առեւտրի հարցերով կցորդներ Մոհամեդ Քեզըմը եւ Հալեդ Հալաֆն էին: Նրանց բռնեցին տեղում՝ զենքը ձեռքին: Երկուսն էլ խոստովանեցին իրենց հանցանքը եւ իրաքյան հատուկ ծառայություններին պատկանելը: Եւս երկուսը՝ Խոդր Ալի Դերվիշը եւ դեսպանության պահակներից մեկը, կալանավորվեցին Բեյրութի օդանավակայանում, երբ պատրաստվում էին մեկնել Բաղդադ:

Իրաքյան իշխանությունները հրաժարվեցին հանցագործներին զրկել դիվանագիտական անձեռնմխելիությունից: Մարդասպանների ձերբակալումից հետո լիբանանյան անվտանգության ուժերը հայտնաբերեցին այդ երկրում իրաքյան հատուկ ծառայությունների գործակալական մի ամբողջ ցանց: Այս բոլորը Բեյրութին ստիպեց խզել Իրաքի հետ հարաբերությունները, թեպետ եւ այդ երկրում, որոշ տվյալներով, աշխատում են մոտ 12 հազար Լիբանանի քաղաքացիներ: Թամիմիի սպանությունը վարչակարգին անցանկալի անձանց ֆիզիկական ոչնչացման իրաքյան հատուկ ծառայությունների ծրագրի մի մասն է:

Ապրիլի սկզբին Իրաքում հատուկ ծառայությունների կողմից կազմակերպված ավտովթարում զոհվեց խոշորագույն բիզնեսմեն, առեւտրական հայտնի ցեղի ներկայացուցիչ Աբդել Լաթիֆ Բանիան: Բանիա ընտանիքը սերնդից սերունդ մասնագիտանում է Իրաքում պարանի ներմուծման մեջ: Ինքը Լաթիֆ Բանիան կառավարության խոշորագույն վարկատուն էր, որի համար իրանա-իրաքյան պատերազմի տարիներին ազատվել էր բոլոր տեսակի հարկերից:

«Իզվեստիա», 23 ապրիլի

ՃԱՊՈՆԻԱ

Ցուտոմու Հատայի ծրագրային ճառը

ՏՈԿԻՈ, 10 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ – ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ճապոնիան ինքնուրույն քաղաքական դեր է խաղում Ասիախաղաղօվկիանոսյան շրջանում, ազատվելով «սառը պատերազմի» ժամանակների ամերիկա-խորհրդային դիմակայության համակարգում իրեն հատկացված «կողմնակի դիտորդի» դերից: Սա է Տոկիոյի արտաքին քաղաքական այն կուրսի հիմնական իմաստը, որ մտադիր է վարել Ցուտոմու Հատայի կառավարությունը: Այսօր խորհրդարանում հանդես գալով ծրագրային ճառով, ապրիլի վերջերին ստեղծված Նախարարների կաբինետի ղեկավարը այս կապակցությամբ նշեց ԱՄՆ-ի, Արեւմտյան Եվրոպայի հետ առկա հարաբերությունները եւ Կորեական թերակղզու ճգնաժամի կարգավորման ձգտումը: Վերջին 10 տարում առաջին անգամ Ճապոնիայի վարչապետը որեւէ խոսք չասաց այն մասին, թե ինչպիսի հարաբերություններ ինքը կուզենար հաստատել Ռուսաստանի եւ Չինաստանի հետ:

Դեղորայքը տրվում է քարտերով

ՀԱՎԱՆԱ, 11 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ – ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Կուբայում պետական բաշխման համակարգը ավելի ու ավելի լայն բնույթ է ստանում: Ի լրումն պարենային եւ արդյունաբերական քարտերի, այսուհետեւ կուբացիները կստանան նաեւ դեղորայքի քարտեր: Բոլոր դեղամիջոցները, բացառությամբ հակաբեղմնավորիչ հաբերի, Կուբայի դեղատներում կվաճառվեն բացառապես քարտերով կամ դեղատոմսերով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ
ծրագրի ավարտական վկայագրի շնորհմամբ

ՀԱՀ-ն նախաձեռնում է «Հասարակական առողջապահություն» մեկ տարվա ծրագիր, որի վերջում կտրվի վկայագիր: Ծրագրի նպատակն է համապատասխան կրթությամբ մասնագետներին պատրաստել հասարակական առողջապահության ոլորտում աշխատելու համար: Առանձնահատուկ ուշադրություն կտրվի առողջապահության հիմնական գիտությունների՝ ծրագրավորում, գնահատում, կառավարում, կապի միջոցներ, համաճարակաբանություն եւ ղեկավարում, ուսումնասիրությանը: Դիմորդները պետք է լինեն բժշկական (ատամնաբուժական բաժինը ներառյալ) եւ անասնաբուժական ինստիտուտների շրջանավարտներ, ինչպես նաեւ՝ ճարտարագիտական, բնագիտական, հասարակագիտական կամ այլ հարակից մասնագիտությունների բարձրագույն կրթություն ունեցող անձինք: Անհրաժեշտ է նաեւ առողջապահության կառավարման կամ հասարակական առողջապահական ծառայության բնագավառում առնվազն երկու տարվա աշխատանքային փորձ:

ՀԱՀ ընդունվելու համար անհրաժեշտ է, որ ընդհանուր գնահատականների միջին ցուցանիշը լինի 4.0 եւ բարձր, ինչպես նաեւ TOEFL քննությունից հավաքել 550 միավոր կամ ՀԱՀ-ում մայիսի 28-ին կազմակերպվող անգլերեն լեզվի քննությունից ստանալ բավարար գնահատական: Անհրաժեշտ է ստանալ բավարար գնահատական նաեւ յուրաքանչյուր դեկտեմբերին ՀԱՀ-ում կազմակերպվելիք GRE քննությունից: Այն անձանց համար, ովքեր բավականաչափ չեն տիրապետում անգլերեն լեզվին, 1994 թ. ամռանը ՀԱՀ-ում կկազմակերպվեն դասընթացներ:
1995 թվ. գարնան եւ ամռան ընթացքում ուսանողները կունկնդրեն հետեւյալ դասընթացները. առողջապահության վարում եւ կառավարում, կենսավիճակագրություն, համաճարակաբանություն եւ վարքագծային գիտություններ:
Դիմորդների վերջնական ընտրությունը կկատարվի 1995 թ. փետրվար ամսին: Ընդունված ուսանողների թիվը չի գերազանցի 20 հոգուց:
Դիմումների ընդունման վերջին ժամկետը սույն թվականի մայիսի 27-ն է:
Դիմումների ձեւերը կարելի է ստանալ ՀԱՀ-ի գրանցման բաժնից: Հասցե՝ Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40, 1 հարկ, հեռ. 27-10-85:
Հիշեցնում ենք, որ ընդունելությունը Գործարար Ղեկավարում, Ճարտարագիտություն, Քաղաքագիտություն բաժիններ եւ «Անգլերենի դասավանդում, որպես երկրորդ լեզու» նոր բացված ծրագիրը շարունակվում է մինչեւ մայիսի 27-ը:

«[illegible]» ֆիրման
կազմակերպում է ուղեւորություն Թուրքիա՝ Բաթում քաղաքից ավտոբուսներով դեպի Ռիզե, Տրապիզոն, Ստամբուլ:
Ուղեւորության տեւողությունը 6 օր: Անվճար ուղեւորվելու իրավունք կստանան այն անձինք, ովքեր կաջակցեն 10 հոգանոց խմբերի համալրմանը: Ուղեւորության անվտանգ ընթացքի ապահովման ծախսերը ֆիրման վերցնում է իր վրա:
Տեղեկությունների համար դիմել «Անի» հյուրանոց, 6-րդ հարկ, 603, 604 սենյակներ, հեռ. 594604, 594603:

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Հնարավո՞ր է պատկերացնել, որ մարդու ամսական վաստակը կազմի 1 կոպեկ, եւ մարդը ստիպված լինի ձեռքը մեկնելու եւ վերցնելու այդ 1 կոպեկը, որը մի քանի տարի առաջ գետնին տեսնելով կոխում ու անցնում էինք: Գետնից այդ կոպեկը բարձրացնողի անունն է՝ հայ գրող, լրագրող, հեղինակ: Արդյո՞ք առավոտյան կրպակների մոտ լրագրերի ու ամսագրերի համար հերթ կանգնողները գիտե՞ն, ինչպես է ստեղծվում այդ աղբյուրը, որի համար վճարում են բավականին բարձր գին. չգիտեն:

Այս ամենն, այսպես ասած, միայն աղբյուրի փաթեթավորումն է, քանի որ ոչ ոք թղթի կամ ներկի համար լրագիր կամ ամսագիր չի գնում, վճարում են կարդալիքի համար, որը հենց բուն աղբյուրն է: Ստացվում է շահավետ մի առեւտուր, երբ փաթեթավորման համար բարձր գին է վճարվում, իսկ բուն աղբյուրը ձեռք է բերվում համարյա ձրի: Հիրավի, անհերքելի, անբարո առեւտուր:

Անշուշտ, ոչ մի վաճառական էժան գնով թուղթ կամ ներկ չի վաճառի հրատարակչին, ոչ մի գրաշար կամ վարորդ տեղից չի շարժվի, երբ

արդեն երրորդ տարին Երեւանում մի քանի հայ գրողի ընտանիք է պահում, սփյուռքի թերթերն ու ամսագրերը տպագրում են հայ հեղինակների պատմվածքները, որ թերեւս նրանց այնքան էլ դեմ չէ, բայց հեղինակներին օգնելու համար տպագրում են, որոշ բարեգործներ երբեմն-երբեմն հիշում են այս կամ այն արվեստագետին կամ գրողին ու եկողի հետ դոլլար են ուղարկում, «Համազգայինն» ու «Թեքեյանը» ջանքեր են գործադրում հայ հեղինակների անտիպ գրքերը տպագրելու նույն նպատակով եւ այլն, նույն ժամանակ

Ամսական վաստակը՝ 1 կոպեկ

ԶՈՐԱՅՐ ԽԱԼԱՓՅԱՆ

Երբեք գրիչ վերցնելն այսքան դժվարին չի եղել: Խնդիրն այնքան նրբին է, թերեւս հարմար կլիներ, որ դա աներ մեկ ուրիշը, համենայնդեպս ո՛չ հայ գրողը կամ լրագրողը, քանի որ հենց նրանց է վերաբերում, մարդիկ, որոնց գործն ու ամենօրյա աշխատանքն այլոց խնդիրների ու ցավերի մասին հասարակությանն իրազեկ դարձնելն է, սակայն այսօր հենց իրենք են լքված ու մոռացված բոլորի ու Աստծո կողմից: Ու դարձյալ չէի գրի այս նյութը, երբ չլիներ մի դեպք. պատահաբար հանդիպեցի հայ կին լրագրողներից մեկին, որին չէի տեսել համարյա մեկ տարի: Նրա երբեմնի գեղեցիկ դիմագծերը թերսնումից անճանաչելի էին դարձել: Մշտական աշխատանք չունի, աշխատում է (աշխատո՞ւմ է) հոնորարով, առավոտից իրիկուն վազվզոցի մեջ է եւ վաստակածը երեւի հազիվ բավարարում է օրապահիկ հացն ու էլի ինչ-որ բան գնելու: Առայժմ նա հագուստ ունի, հինը դեռ չի մաշվել, երեւակայում եմ ինչ տեսք է ունենալու հետո:

Ես ինձ թույլ եմ տալիս անելու մի [illegible] պատմությունը, նախապես ներողություն խնդրելով բոլոր նրանցից, ում ակամա վերաբերում է իմ խոսքը: Վերջերս, հրատարակվող սակավաթիվ ամսագրերից մեկը տպագրել էր հայ գրողներից մեկի պատմվածքը՝ 35 մեքենագիր էջ: Խմբագրի եռակի ներողությամբ նրան վճարվում է հոնորար՝ 43 դրամ, 4 տուփ լուցկու արժեք, հին չափանիշով՝ 4 կոպեկ: 4 կոպեկ մի քանի ամսվա, թերեւս տարիների աշխատանքի համար: Գրողը ոչ մի տեղ չի աշխատում, ընտանիքը պահում է գրական վաստակով, որն, այսպիսով, գնահատվեց ամսական նվազ, քան 1 կոպեկ:

Գիտենք, որ ամսագիրն իր հրատարակության ծախսերը չի փակում, իսկ այդ ամսագրի գոյությունը պարզապես կանաչ մի օազիս է այսօրվա գրական մեր անապատում, խմբագիրն ու աշխատակիցները վաստակում են աղոտ նվազագույնը, սակայն, հարց է առաջանում, նրանցից մեկնումեկը կհամաձայնե՞ր, արդյոք, ութժամյա ամենօրյա աշխատանքի համար ամսական ստանալ 1 կոպեկ:

Գիտենք նաեւ, թե որքան սուղ է ամեն ինչը: Հրատարակությունները բարձր գին են վճարում թղթի ու ներկի համար, բարձր վարձատրվում են նաեւ գրաշարները, բանվորները, վարորդները եւ այլն: Սակայն իր ուզածը չստանա եւ այլն, միակը, որ պատրաստ է առանց պայմանի աշխատել՝ հայ հեղինակն է: Նա չի կարող չաշխատել, քանի որ չի կարող լռել մեր օրերում, նա մտավորական է, պարտավոր է: Չկա հեղինակային իրավունքների պաշտպանության որեւէ օրենք, պաշտոնապես ոչ ոք չի կարող եւ չի էլ ցանկանում միջամտել հոգեւոր այս շահագործմանը, հասարակության աչքն էլ փակ է, քանի որ այս ամենին անգիտակ է, բոլորը դաշտի պես լուռ ու անտարբեր են այն մարդկանց խնդիրների նկատմամբ, որոնց հոգու ու սրտի միջով են անցնում բոլորի, այդ թվում նաեւ նրանց աշխատանքը շահագործողների խնդիրները:

Ոչ մի մասնագիտություն մեր օրերում այնպես չի արժեզրկվել, որքան գրողինը, այսպես կոչված, պրոֆեսիոնալ գրողի վաստակն այսօր կազմում է կլոր զրո: Չորրորդ տարին է գիրք չի տպագրվում, հայտնի չէ, թե եւս քանի տարի չոր կմնա նրանց վաստակի այդ միակ աղբյուրը: Շատ հայ անվանի գրողներ՝ ամենամյա Գրողների միության գանձապահի դռան մոտ, կիսամութի մեջ հերթ են կանգնում, ամենամսյա նպաստը ստանալու՝ 50 դրամ, ամերիկյան տարադրամով՝ 12 ցենտ, որ որոշ չաշխատող գրողների միակ եկամուտն է:

Այն դեպքում, երբ ամերիկահայ գրող Հակոբ Կարապենցն իր ավելի քան համեստ գրական վաստակով այստեղ, Հայաստանում, տանը՝ հայ հրատարակիչները կողոպտում են այդ նույն հեղինակներին, [illegible] են զբաղվում. կատարվողն այլ կերպ չես անվանի:

Հակված չեմ մտածելու, թե մեր պետական այրերն իրենց հերթին մտահոգ չեն հայ մտավորականության համար: Նշանավոր որեւէ գրողի, արվեստագետի, գիտնականի մահվան դեպքում նրանց աճյունի մոտ պատվո պահակ կանգնելը, ամենամյա մրցանակաբաշխությունը, պետական փառատոները եւ այլն մի՞թե դրա վկայությունը չեն: Շուտով էլ կկայանա շեքսպիրյան հերթական պետական փառատոնը: Կանցնի կամ կոյսի մի փառատոն-դղրդոց եւս ու դարձյալ թե մի վրա կմնան կիսաքաղց հայ դերասանները: Միլիոններ կվատնվեն, միայն պետական աշխարհը չկարծի, թե պետության կողմից անտերության է մատնված: Ամեն ժամանակաշրջան իր ջուրն ունի, կանցնի նաեւ մեր ժամանակների ջուրը, կմնա ավազը, ավազի մեջ հոգեւոր հարստության ոսկու մանրիկ հատիկներ, որոնց ստեղծման իրենց բաժինը կունենան այսօրվա հայ մտավորականները՝ գիտնականները, արվեստագետները, գրողները, լրագրողները, որոնք չեն կարող չստեղծել ու լռել անգամ այն ժամանակ, երբ լռած է շատ շատերի խղճի ձայնը:

ՍՓՅՈՒՌՔ

ԹՄՄ «Հայկաշեն Ուզունյան» մրցանակը՝ Ստեփան Ալաջաջյանին եւ Արտեմ Հարությունյանին

Թեքեյան մշակութային միության «Հայկաշեն Ուզունյան» գրական մրցանակի դատակազմի որոշմամբ 1993 թ. մրցանակին արժանացել են տաղանդավոր գրողներ Ստեփան Ալաջաջյանն ու Արտեմ Հարությունյանը, առաջինը «Լուսավորյալ խոռոչներ», իսկ երկրորդը «Հրեշը հինավուրց հողի» հատորների համար: Ինչպես հայտնում է ԹՄՄ Հիմնադիրների մարմնի հրատարակած թղթով 28-րդ հաղորդագրությունը, առաջին անգամ է, որ Հայաստանից գրողներ արժանանում են 26 տարի շարունակվող այդ պատվավոր մրցանակին: Անցած տարի, ԹՄՄ Հիմնադիրների մարմինը մեկենասի՝ պրն. Հայկաշեն Ուզունյանի հետ համախորհուրդ որոշել էր ընդարձակել մրցանքի ծիրը եւ ընդգրկել նաեւ հայրենի գրողներին: Հաղորդագրությունը միաժամանակ հայտնում է, թե սկսվել է 1994 թ. համար գործերի ընտրությունը: Այս անգամ հատկապես ուշադրության են արժանանալու, սփյուռքի թե Հայաստանի երիտասարդ ստեղծագործողները, նորահայ տաղանդները, «պատեհութիւն տալով, որ հիմնաւորուած անունները կողքին ի վեր նորեր եւս իրենց ինքնահաստատումը կատարեն»:

Ինչպես միշտ, պայման է, որ մրցանքին ներկայացվեն միայն հրատարակված գործեր, չափածո, արձակ կամ թատերգություն: Խնդրվում է 1994 թ. ընթացքում լույս տեսած ստեղծագործություններից մեկական օրինակ մինչեւ 31 մարտի 1995 թ. ուղարկել հետեւյալ անձերին, ներքոհիշյալ հասցեներով.

H. Ouzounian, 44 Rue de Boulainvilliers 75016, Paris France

Y. E. Azadian, P. O. Box 305, Taylor, MI 48180 USA

V. Ghazarian 755 Mt. Auburn street, Watertown, MA 02172, USA

Ստացված գրքեր

«Ազգի» խմբագրության գրադարանը արտասահմանից շնորհակալությամբ ստացել է հետեւյալ գրքերը.

«Պահապանակ», Արտաշես Յունանեան որդի Արձենակի, Անթիլիաս, Լիբանան, 1994 թ., տպարան Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան, Հայ Տիպ. Քոմփիւկրաֆ, 387 էջ:

«Իմ ողիսականը», Մնտոնինա Մահարի, Անթիլիաս, Լիբանան, 1994 թ., տպարան Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան, Հայ Տիպ Քոմփիւկրաֆ, 166 էջ:

«Ժամանակակից դէմքեր, որոնց հետ ապրեցայ ու գործեցի», Հայկաշէն Ուզունեան, Պոլսոյ, 1994 թ., «Պայքար» հրատարակչատուն, 164 էջ:

ՎԵՐՆԻՍԱԺ

Երիտասարդ գեղանկարչի անհատական ցուցահանդեսը

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

Վանաձորի կերպարվեստի թանգարանում բացվել է Արայիկ Ղեւոնդյանի գեղանկարչական աշխատանքների անհատական ցուցահանդեսը: «37-...» վերտառությունը կապված է նրա ծննդյան 37 ամյակի հետ, որը լրացավ մայիսի 7-ին, ցուցահանդեսի բացման օրը: Ներկայացված 46 յուղաներկ աշխատանքները հիմնականում ստեղծվել են վերջին մի քանի տարում: «Ես ինձ սկսեցի նկարիչ համարել 88-ի լուսավոր «դպրությունից հետո», խոստովանում է նկարիչը: Այդուհանդերձ նրա ներշնչանքը հեռու է պատկերային դարբեսիկ կեղծ դրսեւորումներից:

Դիմանկարները, նատյուրմորտները ու բնապատկերները ունեն մի ներքին ընդհանրություն, հավատով ու բարությամբ դաշտված գուներանգային համադրություն, որով ուրվագծվում է երիտասարդ արվեստագետի սեփական դեմքը: Պարզապես ես նկատում եմ իմ տպավորությունները, ասում է նա: Կարելի է ավելացնել, որ Արայիկ Ղեւոնդյանի աշխատանքները կայանում են սահուն բյուրեղացմամբ ավելի ընդգծելով ապրված պահերի խտությունը, մնում է միայն բարի ճանապարհ մաղթել շնորհալի գեղանկարչին դժվարին այս ժամանակներում:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մայիսի 13-ին, ժամը 15-ին, Հայաստանի գրողների տան մեծ դահլիճում կներկայացվի գրական կոմպոզիցիա՝ նվիրված ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՇԻՐԱԶԻՆ:

Կոմպոզիցիայի հեղինակ — ԹԱՄԱՐ ԴԵՄՈՒՐՅԱՆ
Բացման խոսք — ՎԱՀԱԳՆ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ
Խոսք բանաստեղծի մասին — ՀՐԱՉՅԱ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Հայաստանի գրողների միություն

ԵՐԲԱՂԽՈՐՀՐԴԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՐ. ՂԱՓԼԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԴՐԱՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

Մայիս 15, 22
Նոր ներկայացում

3. ԳՐՈՒՇԱՍ
«ԲԵԱՏՐԻՉԵ»
(տրագիկոմեդիան 2 գործողությամբ)

Թարգմանությունը — Հ. Զարախյանի
Բեմադրությունը — Հ. Հարությունյանի
Նկարչական ձեւավորումը — Կ. Գրիգորյանի
Երաժշտական ձեւավորումը — Ա. Փափազյանի, Հ. Հարությունյանի

Ներկայացումների սկիզբը՝ ժ. 15-ին

Թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար ԱՐՄԵՆ ԽԱՆԴԻԿՅԱՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւանի ՀՐԱՉՅԱ ՂԱՓԼԱՆՅԱՆԻ դրամատիկական թատրոնում ստեղծվում է երիտասարդ դերասանի ստուդիա:
Հրավիրվում են 17–23 տարեկան պատանիներ եւ աղջիկներ՝ երկու տարի ուսուցման տեւողությամբ:
Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ ս.թ. մայիսի 31-ը ներառյալ:
Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 58-08-73 հեռախոսահամարով:

Թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար ԱՐՄԵՆ ԽԱՆԴԻԿՅԱՆ

ԿԻՆՈ

Կաննի 47-րդ փառատոնը

«Կինոյի այս անզուգ աշխարհը»

ՆԱԶԵՆԻ ՂԱՐԻԲՅԱՆ

Այսօր, հարավային Ֆրանսիայի ծովափնյա Կաննում բացվում է ավանդական միջազգային կինոփառատոնը: Ինչպես միշտ, մրցակցությունը թեժ է լինելու ֆրանսիական եւ ամերիկյան ֆիլմերի մեջ: Արդեն կարծիք կա, որ ֆրանսիական կողմը գերակշռում է թե՛ ծրագրով, թե՛ տարողունակությամբ: Պատրիս Շերոն, փորձելով արդի քաղաքական խառնահույզ ալեբախումների անդրադարձները գտնել ֆրանսիական պատմության էջերում, ներկայացնում է «Թագուհի Մարգո» ֆիլմը: Գլխավոր դերերում Իզաբել Աջանի, Դանիել Օթոյ, Վանսեն Պերես, Դոմինիկա Բլան:

«Մեծ հոգնություն» ֆիլմի անվանացանկն արդեն իսկ խոստանում է համելի անակնկալ եւ ստեղծում նախատրամադրվածություն. Կարոլ Բուքե, Ֆիլիպ Նուարե, Շառլոտա Գենսբուրգ, Ռոման Պոլանսկի, Քրիստիան Կլավիե, Էտեյ Հոլիդեյ, Ժիլ Ժանոր, հայտնի դերասանների աստղախումբ:

Երրորդ ֆիլմը՝ «Հայրենասերները», նշանավորում է ռեժիսոր Էրիկ Ռոշանի վերադարձը դետեկտիվ ժանր: Նկարահանված Թել Ավիվից Վաշինգտոն ուղղագծով՝ ֆիլմը պատմում է իսրայելյան Մոսադ գաղտնի գործակալության մի անդամի մասին: Փունջը լրացնում են Պիեր Դենիսի «Քուն չունեմ», համատեղ արտադրությամբ նկարահանված՝ Կ. Կիսլովսկու «Կարմիրը» (ներկայացված Շվեյցարիայի տաղավարում), Ժաոլի Վան Դամի «Ջրակահարը» (Բելգիա) ֆիլմերը: Հոլիվուդը փառատոնում ունի հեղինակային ֆիլմի արտոնությունը՝ այս տարի ներկայացնելով Քոեն եղբայրների «Մեծ ցասկ», Ալան Ռուդոլֆի «Միսիս Պարկեր» եւ Տարանտինոյի «Միջուկային հերյուրանք» նկարները: Ինչպես նշում է փառատոնի պատասխանատուներից Ժիլ Ժակոբը՝ ընտրական ժամկետի լրացման վերջին օրերին աննախադեպ ներկայացան նաեւ ռուս եղբայրները՝ Իգոր Կոնչալովսկին ու Նիկիտա Միխալկովը՝ «Ասյան եւ ոսկե ձու ածող հավը»

Փառքի ճանապարհից (փառատոնի շենքի մուտքը)

եւ «Արեւից այրվածները» մրցակից ժապավեններով:

Մասնակից 23 ֆիլմերի շարքում գրանցված են նաեւ իրանական, հնդկական, իտալական անուններ: Ժյուրիի նախագահության պատվավոր աթոռին նստելու են ամերիկյան կինոյի վետերան Կլինտ Իստվուդը եւ Կատրին Դընյովը: Փառատոնը կհարստանա մի քանի խոշորագույն վարպետների հետահայաց ցուցադրումներով, ինչպես, օրինակ, Ռոբերտ Ալտման, Ֆեդերիկո Ֆելինի, Ժան Ռենուար:

Միջերկրական ծովի շողող արեւով ողողված, հազարավոր գրոսաշրջիկների բազմությամբ նշանավորվող մշակութային ամենամյա այս տոնն աշխարհի մեծ իրադարձություններից է, որ մի քանի օր բեւեռում է միլիոնավոր մարդկանց ուշադրությունն ու լցնում նրանց առօրյան:

digitised by A.R.A.R.@

ՍՓՅՈՒՌՔ

Կանխամտածված արդյունքներ

ՀՄՄ-ն կրկին եզրափակիչում

ՀԱՐՈ ՄՈՍԿՈՖՅԱՆ, Բեյրութ

Երկարատեւ ֆուտբոլային, քաղաքական, ու ռազմական դեպքերից հետո, վերջապես ավարտին հասավ Լիբանանի ֆուտբոլի բարձրագույն խմբի առաջնությունը: Առանց մարզասերների անցկացված վերջին տուրի հանդիպումը ՀՄԸՄ-ի եւ «Սաֆայի» միջեւ ավարտվեց հայկական թիմի 0-4 հաշվով ծանր պարտությամբ: Այնուամենայնիվ, ՀՄԸՄ-ն ընդհանուր դասավորման մեջ գրավելով 6-րդ տեղը, կարողացավ անցնել ՀՄՄ-ից (7-րդ տեղ): ՀՄՄ-ի վերջին հանդիպումը «Թադամոն Սուրի» հետ հայկական թիմի կողմից անգնահատելի նվեր էր մրցակցին: Ընդառաջելով լիբանանյան քաղաքական-մուսուլմանական որոշ ղեկավարների խնդրանքներին, Հարավային Լիբանանի լավագույն թիմը «Ա» խմբում պահելու համար ՀՄԸՄ-ն, շատերի կարծիքով, կանխամտածված 1-2 հաշվով զիջեց «Թադամոն Սուրին»: Վերջին երկու տուրերի մի շարք անսպասելի արդյունքները կտրուկ փոփոխություններ մտցրեցին մրցաշարային աղյուսակում: Հավաստի շրջաններ տարածվեցին, թե ուրիշ խմբերի ղեկավարներ մեծագումար պարգեւներ են ստացել «Բ» խմբում հայտնվելու վտանգի մեջ գտնվող «Բորժին», «Սալամին», «Շաբաբ Սահելին» փրկելու համար: Խորապես վշտացած էր հայաստանցի հայտնի մարզիչ Սուրեն Բաբենյանի թիմի «Ահլի Սարքայի» նախագահը: Մինչեւ վերջին տուրը այս թիմը գտնվում էր բարձրագույն խմբից հրաժեշտ տալու վտանգի տակ, միայն եզրափակիչ խաղում 2-0 հաշվով հաղթանակը «Շաբաբ Սահելի» նկատմամբ, որը նույնպես վտանգավոր գոտում էր, փրկեց նրան: ՀՄՄ-ի եւ ՀՄԸՄ-ի ղեկավարների խոստացած «օգնությունը» անկատար եղավ զերազանց խաղարկություն ցուցաբերած «Ահլի Սարքա» ֆրիստոնյա թիմին «Ա» խմբից զրկելու համար: Լիբանանում ավարտված առաջնության գլխավոր ռմբարկուն է Մահմուդ Համուդը («Նժմե»), որը խփել է 15 գնդակ:

Լիբանանի բարձրագույն խմբի առաջնությունն ավարտվեց, սակայն գավաթի խաղարկությունը վա գավաթի պարտության դիմաց արժանի ռեւանշ վերցնելով, մտավ եզրափակիչ: Ուշագրավ է, որ այս անգամ էլ խաղի հիմնական եւ լրացուցիչ ժամանակն ավարտվեց ոչ-ոքի 1-1, եւ 11 մետրանոց հարվածներով հաղթողությունն ուղեկցեց ՀՄՄ-ին: Մտորում ենք, որ գոնե այս տարի շարունակվում է: ՀՄԸՄ-ն քառորդ եզրափակիչում, դուրս մնալով գավաթի խաղարկությունից լիբանանահայ ֆուտբոլի դրոշը կրելու պատիվը կրկին ստանձնեց ՀՄՄ-ն, որն, ինչպես հայտնի է, անցյալ տարի հասել էր պատվավոր ավարի խաղարկության եզրափակիչ եւ միայն 3 հանդիպումներից հետո զիջել «Բորժին»: Լիբանանի փոխչեմպիոն «Սաֆայի» հետ քառորդ եզրափակիչ հանդիպման երկրորդ կեսում հայաստանցի փայլուն «աստղ» Վիտալի Աղասյանն անձնական գոլով 2-1 հաշվով հաղթանակ բերեց իր թիմին եւ ՀՄՄ-ն կիսաեզրափակիչի ուղեգիր ձեռք բերեց: Ինչպես հայտնի դարձավ վերջին պահին, ՀՄՄ-ն կիսաեզրափակիչում մրցեց հենց «Բորժի» հետ եւ անցյալ տարի, հայկական թիմը երկարամյա ընդմիջումից հետո կարողանա կրկին տիրել Լիբանանի ֆուտբոլի գավաթին:

Վիտալի Աղասյանը գրավում է մրցակցի դարպասը

Լիբանանի 1993_94 թթ. առաջնության ամփոփիչ աղյուսակը.

	Մ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ
1. Անսար	37	26	13	11	2	32 13
2. Սաֆա	30	26	10	10	6	34 25
3. Ախսա Ալեյ	29	26	9	11	6	31 24
4. Ռասինգ	29	26	9	11	6	25 23
5. Նժմե	27	26	9	9	8	35 28
6. ՀՄԸՄ	27	26	10	7	9	35 36
7. ՀՄՄ	26	26	6	14	6	21 18
8. Հիքմե	24	26	6	12	8	16 19
9. Ահլի Սարքա	24	26	5	14	7	22 26
10. Սալամ	24	26	7	10	9	24 29
11. Թադամոն	24	26	8	8	10	25 33
12. Բորժ	23	26	8	7	11	21 26
13. Շաբաբ Սահել	23	26	6	11	9	22 30
14. Ռիադա	17	26	1	15	10	11 24

ԱՄԵՐԻԿԱ

Նշվեց նորամուտը ձմեռային օլիմպիադա

ԲՈՍՏՈՆ, 9 ՄԱՅԻՍ, ՓԱՍՏ: «Հայրենիք» շաբաթաթերթն անդրադառնալով ձմեռային օլիմպիական խաղերին Հայաստանի թիմի մասնակցությանը, տեղեկացնում է, որ Բոստոնի ՀՄԸՄ-ի վարչությունը հանդիպում է կազմակերպել ի պատիվ այդ խաղերում Հայաստանը ներկայացնող ամերիկահայ մարզիկներ Ջոն Թոփալյանի եւ Ջո Ալմասյանի: Այս հանդիպմանը ներկա են եղել նաեւ Սբ. Ստեփանոս եւ Սբ. Հակոբ եկեղեցիների հոգեւոր առաջնորդներ Արժանապատիվ Տեր Թորգոմ ավագ քահանա Հակոբյանն ու արժանապատիվ Տեր Տաճատ քահանա Դավթյանը: Օրվա հանդիսավարը նշել է, որ հիշյալ մարզիկները նյութական մեծ զոհողությունների գնով են մասնակցել օլիմպիադային: Դրան հաջորդած հայերեն եւ անգլերեն ելույթներից հետո մարզիկներին արժանացրել են Ուոթերթաունի քաղաքապետարանի նախաձեռնությամբ պատրաստված Մասաչուսեթսի նահանգի հատուկ պատվոգրին: Ներկաները դիտել են օրվա հերոսների դեմքի Լիլեհամեր կատարած ուղեւորության մասին պատմող տեսաժապավեններ, իսկ վերջում նվիրատվություններ են կատարել թեթեւացնելու մարզիկների նյութական ծախսերը:

WorldCup USA94

Բրազիլացիների կազմը հայտնի է

Աշխարհի եռակի չեմպիոն Բրազիլիայի հավաքականի ավագ մարզիչ Կառլոս Ալբերտո Պարեյրան հրապարակեց Բրազիլիայի հավաքականի վերջնական կազմը, որը մասնակցելու է ԱՄՆ-ում կայանալիք աշխարհի 15-րդ առաջնությանը: Ցուցակում ընդգրկված ֆուտբոլիստների ուղիղ կեսը հանդես են գալիս եվրոպական ակումբներում: Դրանք են. Ժորժինյոն ու Պաուլո Սերժիոն «Բայեր» (Գերմանիա), Ռիկարդոն, Ռայը «Պարի Սեն Ժերմեն» (Ֆրանսիա), Մաուրո Սիլվան, Բեբետոն «Դեպորտիվո» (Իսպանիա), Դունգան «Շտուտգարտ» (Գերմանիա), Մոզերը «Բենֆիկա» (Պորտուգալիա), Սանտոսը «Բորդո» (Ֆրանսիա) եւ Ռոմարիոն «Բարսելոն» (Իսպանիա):

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառում եմ 4 սենյականոց բնակարան: Հասցեն Դավիթաշեն, 2-րդ թաղամաս, 3-րդ շենք, բն. 4 (2-րդ հարկ)

հեռ. 286091 (զանգահարել մինչեւ ցերեկվա ժամը 2-ը):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառում եմ «Մալյուտկա» լվացքի մեքենա:

Զանգահարել 64-30-54

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառում եմ «Ժիգուլի» մակնիշի ավտոմեքենա (1984 թ.) եւ գերմանական դաշնամուր:

Զանգահարել 23-14-95

ՌԵԳԲԻ

Տղամարդիկ, զիջեք, կանայք են դաշտ իջնում

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՅԱՆ, Վալանս, Ֆրանսիա

Մինչ այժմ հասարակայնության մեջ իշխում էր այն կարծիքը, թե զորություն ունեն զուտ արական մարզաձեւեր: Բայց մոլորություն է: Օրինակ ռեգբին, որը համարվում է աշխարհի «արյունոտ» մարզաձեւերից մեկը, ուր խաղացողները հաճախ իրար հարվածում են հավկիթաձեւ գնդակին տիրելու համար, դարձել է կանանց սիրված մարզաձեւերից մեկը:

Շոտլանդիայի Էդինբուրգ քաղաքում վերջերս կայացավ կանանց ռեգբիի մրցաշար, ուրեղ մասնակցում էին Անգլիայի, Ռուսաստանի, Ֆրանսիայի, ԱՄՆ-ի, Շոտլանդիայի եւ Ղազախստանի հավաքականները: Մի՛, քանի [illegible] շարունակ կանայք զգուշում էին իրար: «Վերջիններիս ոխը, վճռականությունը եւ կռվի հաստատությունները շատ ավելի ուժեղ ու համարձակ էին, քան տղամարդկանցը», նշում էին մասնագետները: ԱՄՆ-ի հավաքականը հաղթեց Ղազախստանի թիմին 28-0 ջախջախիչ հաշվով: Բայց կարեւորը հաշիվը չէր: Շատ հետաքրքիր ու դիտարժան կռիվներ եղան, որ մասնագետները դեռ է մանրակրկիտ ուսումնասիրեն, քանի որ, ըստ երեւույթին, կռվի տեխնիկայով կանանց ռեգբին գերազանցում է տղամարդկանց ռեգբին: Հեռացայում կանայք դեռ է շարունակեն փաստել այդ մարզաձեւով, որը համարվում էր տղամարդկանց «սեփականությունը»: Սա նախաշահինություն է, մի մեծ առաջխաղացում տղամարդկանց եւ կանանց միջեւ հավասարություն հաստատելու գործում: Մինչ կանայք դաշտում կզբաղվեն ծեծկռտուքով, տղամարդիկ տանը կաթ կտան երեխաներին եւ հենքերը կկարդան: Ո՞վ կշահի այդ պատազայում, թող այս հարցի պատասխանը տա ժամանակը:

Կեցցե առաջադիմությունը:

ԽԱՌԸՆԿԱՐ

Շրջանցում կատարելն արգելվում է

Ալբանացի նախկին մի չեմպիոն հեծանիվով շրջանցեց ոստիկանական պատրոնայի մի ավտոմեքենայի, ինչը որ արգելվում է այս երկրում: Հանդուգն չեմպիոնին այդ հանցանքի համար ամբողջ գիշերը պահեցին ոստիկանատանը:

7 րոպե եւ 6 վրկ. առանց շնչառության

«Ազգն» արդեն գրել է իտալացի Ումբերտո Պելիզարիի մասին, որն առանց թթվածնի ամենախորն է իջել ծովում, երկար ժամանակ պահելով շնչառությունը: Բայց Ֆրանսիայում հայտնվել է Անդի Լը Սոս անունով մեկը, որը կարող է գերազանցել Պելիզարիի ռեկորդը: Նա կարողացավ շունչ չառնել 7 րոպե 6,21 վրկ, ինչն աշխարհի նոր ռեկորդ է: Բայց ըստ այս նոր ռեկորդակիրի հայտարարության, ինքը մտադիր չէ պատրոնաժեսս գերազանցել Պելիզարիի ռեկորդը, քանի որ վախենում է ծովից:

Հիմնադիրներն անգլիացիներն են

Ինչպես եւ ֆուտբոլային խաղի, դարպասի ցանցի հիմնադիրներն էլ անգլիացիներն են: Առաջին անգամ դա տեսել են Անգլիայում 1892 թվականին:

Վ. Ա.

IMAC

հայ-իտալական համատեղ ձեռնարկություն

Օդային կամուրջը շարունակում է գործել

Դուք դժվարանու՞մ եք բեռներ արտահանել Կրասնոդար, Սոչի եւ Մինվոդի, ինչպես նաեւ ներմուծել նույն այդ քաղաքներից: Մենք առաջարկում ենք բեռնափոխադրումներ Ստավրոպոլից ֆիրմայի ինքնաթիռներով: Ստավրոպոլում Ձեր տրամադրության տակ կլինեն տրանսպորտային միջոցներ, պահեստային տարածքներ, իսկ անհրաժեշտության դեպքում պահակախումբ: Վճարումը իրականացվում է չվերթի մեկ ուղղության համար, վճարման կարգը պատվիրատուի ընտրությամբ:

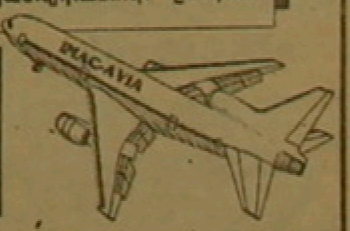

ԻՄԱԿ ֆիրման իրականացնում է մարդատար չվերթներ հետեւյալ երթուղիներով
Երեւան-Վոլգոգրադ-Երեւան
Երեւան- Աստրախան-Երեւան

Դուք [illegible]

Ֆիրման ընդունում է սննդամթերքի, արդյունաբերական ապրանքների, հումքի գնման եւ ներմուծման պատվերներ, ինչպես նաեւ կատարում է իր մոտ պահեստավորված մթերքի վաճառք:

Մեզ կհետաքրքրի հանրապետությունում արտադրվող արդյունաբերական եւ լայն սպառման ապրանքների վաճառքի ցանկացած առաջարկություն:

Օգտագործեք մեր հնարավորությունները:

հասցեն՝ Երեւան, Իսահակյան 28
հեռ. 529983, 529740, ֆաքս 561548

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ Օրվա հետքերով

ԹՈՒՐՔԻԱ

Կատաղի մարտեր քրդերի դեմ

ԱՆԿԱՐԱ, 11 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Անցած շաբաթ Թուրքիայի անվտանգության ուժերը ոչնչացրել են 150 քուրդ գրոհայինների եւ գերի վերցրել 50-ից ավելի մարդկանց, այսօր հայտնեց արտակարգ դրության շրջանի նահանգապետ Ունալ Էրկանը։ Արտակարգ դրության ռեժիմը գործում է Արեւելյան Անատոլիայի փաստորեն բոլոր նահանգներում։ Առավել կատաղի մարտեր են մղվում Ագրիի, Հաքյարիի բարձր լեռնային նահանգներում եւ Բինգյոլում (Բյուրակն), որտեղ երեկ անվտանգության ուժերը ավիացիայի աջակցությամբ շարքից հանել են մոտ 40 «ահաբեկիչների», ինչպես Թուրքիայում անվանում են ՔԲԿ-ի գրոհայիններին, որոնք ձգտում են զենքի ուժով երկրի արեւելքում ստեղծել քրդական ինքնավարություն։ Շարունակվում է վերջին տարիների ընթացքում շուրջ 5000 գրոհայինների խմբավորման գործողությունը Հյուսիսային Իրաքի մի շարք շրջաններում, որոնք անմիջականորեն հարում են Թուրքիայի սահմանին։ Այստեղ ապրիլի կեսերին ռազմական գործողություն սկսելուց հետո կազմավորվել է «անվտանգության գոտի», որը թուրքական զինված ուժերն օգտագործում են ՔԲԿ-ի գրոհայինների թուրքական տարածք թափանցելը կանխելու համար։ Ինչպես հաղորդեց Թուրքիայի հեռուստատեսությունը, երեկ ոչնչացվել է «ահաբեկիչների» մի մեծ խումբ, որոնք փորձել էին լեռնային կիրճերով Իրանից Թուրքիա թափանցել։ Երեքշաբթի օրը Անկարայում ելույթ ունենալով, Թուրքիայի վարչապետ Թանսու Չիլլերը ընդգծեց, որ կառավարությունը հաստատ որոշել է երկրում արմատախիլ անել ահաբեկչությունը եւ չի շեղվի այդ ուղուց։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է երկու սենյականոց բնակարան քաղաքի կենտրոնում, 30 քմ օգտակար մակերեսով։ Զանգել 25-55-92 հեռախոսով։

Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Բեյրութի «ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ» ճանփորդական գրասենյակի Երեւանի ներկայացուցչությունը դադարեցնում է իր գործունեությունը։

ՄԵԾ ԲՐԻՏԱՆԻԱ

Ջոն Մեյջորին «չեն սիրում»

ԼՈՆԴՈՆ, 11 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Բրիտանացի բոլոր ընտրողների կեսից ավելին հանդես է գալիս այն բանի օգտին, որ Մեծ Բրիտանիայի այժմյան վարչապետ Ջոն Մեյջորը հրաժարական տա։ Սրանք են «Գարդիան» թերթի առաջադրանքով անցկացված հանրային կարծիքի հարցման արդյունքները։ Սակայն թորիների համար ամենատագնապալի ազդանշանը ոչ թե սա է, այլ այն հանգամանքը, որ Մեյջորին վարչապետի պաշտոնում չի ուզում տեսնել ձայնի իրավունք ունեցող պահպանողականների 24 տոկոսը։ Պահպանողականներին որեւէ լավ բան չեն խոստանում նաեւ հունիսի 9-ին կայանալիք Եվրախորհրդարանի ընտրությունները։ Հարցման համաձայն, նրանք կարող են խորտակիչ պարտություն կրել, որը թորիներին կզրկի ներկայումս իրենց պատկանող 32 տեղերի ավելի քան կեսից։

Ընտրություններում ամենաշատ ձայներ՝ 44 տոկոս, կստանա հիմնական ընդդիմադիր ուժը՝ Լեյբորիստական կուսակցությունը։ Հարցման արդյունքների համաձայն, լիբերալ-դեմոկրատները կարձանագրեն ամենամեծ հաջողությունը։ Նրանք կստանան ձայների 24 տոկոսը, ինչը թույլ կտա Եվրախորհրդարանում ունենալ 9 տեղ։ Պահպանողականները կբավարարվեն ձայների միայն 27 տոկոսով։

Հանրային կարծիքի հարցումը

անցկացվել էր Մեծ Բրիտանիայում կայացած իշխանության տեղական մարմինների ընտրություններից անմիջապես հետո, որոնք թորիներին մեծ կորուստներ պատճառեցին, եւ նրանց համար դարձան ամենաանհաջող ընտրությունները Երկրորդ աշխարհամարտի ավարտից ի վեր։

Հասան Հասանով. Եվրամիությանը հարելու լավ հիմքեր

ՄՈՍԿՎԱ, 11 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ «Միր» ռադիոընկերության հաղորդման համաձայն, Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովը մայիսի 12-ին, Հռոմում կայանալիք իր այցի նախօրեին, նշել է, որ ինքնիշխան Ադրբեջանի կողմից անկախ քաղաքականության վարումը, տնտեսական առումով նրա ձեռնտու աշխարհագրական դիրքը լավ հիմք են ստեղծում Եվրոպական միությանը Ադրբեջանի անդամակցության համար։ 1994 թ. առաջին կիսամյակում Եվրոպական միության նախագահը Հունաստանն է։

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Սոցինտերնը» կողմ է Ելցինին

ՏՈԿԻՈ, 11 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ «Սոցիալիստական ինտերնացիոնալը պաշտպանում է այն ջանքերը, որ Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը ձեռնարկում է իր առջեւ ծառացած բազմաթիվ խնդիրների լուծման համար», հայտարարեց «Սոցինտերնի» նախագահ, Ֆրանսիայի նախկին վարչապետ Պիեռ Մորուան երեկ այնտեղ կայացած մամլո ասուլիսում։ Աշխարհի 111 երկրների սոցիալիստական, սոցիալ-դեմոկրատական եւ բանվորական կուսակցությունների այդ միավորումն իր ներկա ձեւով գոյություն ունի 1951 թվականից, բայց սկզբնավորվել է 1864 թ. երբ Լոնդոնում հայտարարվեց առաջին ինտերնացիոնալի ստեղծման մասին։

Ինչպես վարվել փախստականների հետ

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 11 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ ԱՄՆ-ը պետք է քաղաքական ապաստան տա ավելի մեծ թվով հաիթցի փախստականների, Վաշինգտոնին կոչ արեց ՄԱԿ-ի գաղթականների գործերի գերագույն կոմիսար Սադակո Օգատան։ Մինչեւ վերջերս ԱՄՆ ընդունում էր հաիթցի փախստականների միայն 5 տոկոսին։ Նրանց հոսքի մեծացումը անպայման կհարուցի տեղական իշխանությունների բողոքը, որոնց վրա կընկնի այդ անձանց ընդունման հիմնական ֆինանսական բեռը։ Նման դիրքորոշում է արտահայտել մասնավորապես Ֆլորիդայի նահանգապետը։

Կառավարությունը համաձայն չէ

ՊԵԿԻՆ, 11 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Կամբոջայի կառավարությունը մերժեց երկրում նոր ընդհանուր ընտրություններ անցկացնելու թագավոր Նորոդոմ Սիհանուկի գաղափարը, որոնք նա առաջարկել էր անցկացնել «կարմիր քմերների» մասնակցությամբ, որպեսզի այդ խմբավորումը մասնակից դառնա հաշտության բանակցություններին։ Մերժումը պատճառաբանվում է նախ եւ առաջ նրանով, որ հարկ չկա վերանայել անցյալ տարի Կամբոջայում ՄԱԿ-ի ժամանակավոր մարմնի հսկողությամբ անցկացված ընտրությունների արդյունքները, երբ բնակչության բացարձակ մեծամասնությունը քվեարկել էր երկրի նոր իշխանության օգտին։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Դրամի կուրսը Երեւանում

Մայիսի 11-ի դրությամբ Երեւանի փոխանակման կետերում ամերիկյան դոլլարի եւ ռուսական ռուբլու նկատմամբ դրամի փոխարկային արժեքը հետեւյալն է.

	ԱՄՆ 1 դոլլար առք (դրամներով)	ԱՄՆ 1 դոլլար վաճառք (դրամներով)	ռուս. 1000 ռ. առք (դրամներով)	ռուս. 1000 ռ. վաճառք (դրամներով)
«Արաբկիր» բանկ	365	395	185	200
Արդշինբանկ	370	390	208	218
«Արմենիա» բանկ	375	400	206	220
Հայագրոբանկ	387	410	210	217
Հայխնայբանկ	394	405	200	215
Հայէկոնոմբանկ	380	400	210	220
Հայներարտբանկ	380	395	210	213
«Մասիս» բանկ	385	400	210	225
Վերակառուցման եւ զարգացման բանկ	380	405	210	225

Եղանակը Հայաստանում

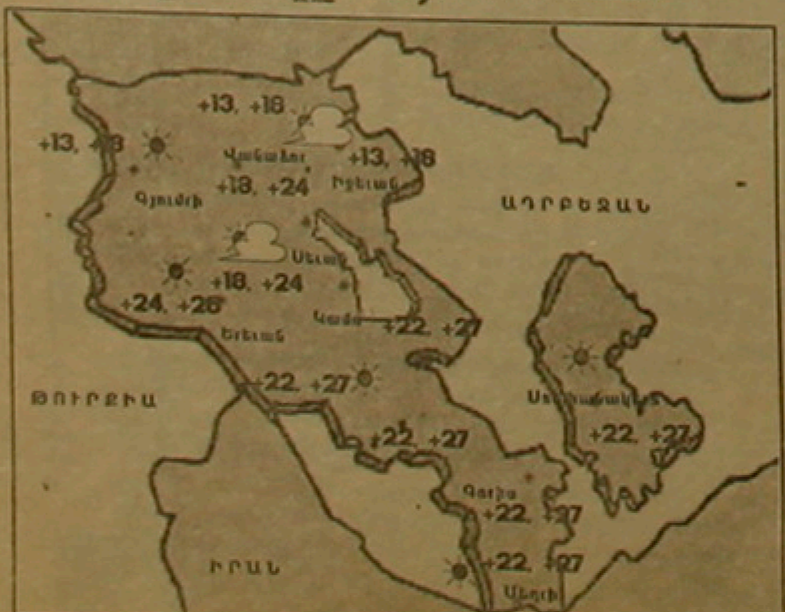

ԱՇԽԱՐՀ

Պետական ծառայողների գործադուլներ Բրազիլիայում

ԲՐԱԶԻԼԻԱ, 11 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Բրազիլիան համակված է պետական ծառայողների գործադուլներով, որոնք պահանջում են բարձրացնել աշխատավարձը։

Երեքշաբթի օրը 16 միլիոնանոց Սան Պաուլո քաղաքում սկսվեց «տրանսպորտային քաոս»։ Ավտոբուսների վարորդների գործադուլի հետեւանքով հսկայական խցանումներ առաջացան քաղաքի կենտրոնում։ Գիծ էր դուրս եկել ուղեւորային ավտոբուսների միայն 10 տոկոսը, որոնց մեծ մասի պատուհանները ջարդված էին։ Հազարավոր մարդիկ այդ օրը չկարողացան հասնել աշխատատեղեր։ Նույն օրը մետրոպոլիտենի աշխատողների արհմիությունը որոշեց պաշտպանել գործադուլավորներին։ Դա կարող է հանգեցնել համատարածական տրանսպորտի լրիվ կազմալուծման։ Ամեն օր ուղեւորային ավտոբուսները եւ մետրոն փոխադրում են քաղաքի շուրջ 8,5 միլիոն բնակիչների։ 50 օրից ավելի շարունակվում է դաշնակցային ոստիկանության ծառայողների համազգային գործադուլը. դրա վարչությունների դռները փակ են Սալվադորում, Բելենում, Ռիո դե Ժանեյրոյում եւ մյուս քաղաքներում։ Այս կապակցությամբ կառավարությունը որոշել է, որ բանակի, ավիացիայի եւ նավատորմի հատուկ ստորաբաժանումները պետք է ստանձնեն մի շարք քաղաքներում դաշնակցային ոստիկանության որոշ պարտականությունների կատարումը։

Երրորդ օրն է, ինչ ավտոբուսները չեն աշխատում մայրաքաղաքի դաշնակցային օկրուգում, մինչ ամսից ավելի ամբողջ երկրում գործադուլ են անում ֆինանսական տեսուչները եւ սոցապ նախարարության հիմնարկների աշխատողները։

Աշխատանքի նոր նախարար Մարսելու Պիմենտելի կարծիքով, որը երեքշաբթի օրն է նշանակվել այդ պաշտոնում, պետծառայողների գործադուլների ներկա ալիքը մի փորձ է աշխատավարձի բարձրացման հասնելու նախքան հուլիսի 1-ը, երբ երկիրն անցնելու է նոր դրամական միավորի՝ ռեալի։ Այդ օրը աշխատավարձերը, գները, սակագները ինքնաբերաբար կվերահաշվարկվեն ներկայիս արժեզրկված կրուզեյրոներից «կայուն» ռեալների, որոնք շաղկապված կլինեն դոլարի փոխարժեքին։

Կրգըզստան. Անձնական գործարքներ բյուջեի հաշվին

ԲԻՇԿԵԿ, 11 ՄԱՅԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Չինովնիկա-բյուրոկրատական ապարատի կողմից ուժեղանում է դիմակայությունը Կրգըզստանի նախագահի բարենորոգումների դեմ։ Այս մասին է վկայում նախագահի մամլո ծառայության այսօր հրապարակած հայտարարությունը։ Խիստ եւ անաչառ արտահայտություններով գրված փաստաթուղթը ուղղակիորեն խոսում է կառավարության կողմից ուժեղացված դիմակայության մասին։ «Բանը հասնում է այնտեղ, գրված է հայտարարության մեջ, որ տեղերում որոշ պետական կառուցվածքներում տեղի են ունենում Կրգըզստանի Հանրապետության նախագահի որոշումների եւ հրամանագրերի անմոռ անտեսման եւ ուղղակի սաբոտաժի փաստեր։

Մեծ ափսոսանքով մենք ստիպված ենք արձանագրել, որ ներկայիս կառավարության գործունեության որոշակի տեղամասեր գործնականում ձախողված են։ Խոսքը հարկման, հարկերի գանձման եւ բյուջեի եկամտի մասի համալրման մասին է։

Բյուջետային միջոցների ծախսման պրակտիկան մնացել է վերահսկողությունից դուրս, ինչը որոշ բարձրաստիճան կառավարական աստիճանավորների թույլ է տվել բյուջեից ֆինանսավորել անձնական առեւտրային գործարքները։

Իրանի եւ Բելառուսի տնտեսական համաձայնություն

ԹԵՀՐԱՆ, 11 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ «Իրանի ձայն» ռադիոկայանի հաղորդման համաձայն, Բելառուսի փոխարտգործնախարարը մայիսի 9-ին որպես քաղաքական տնտեսական պատվիրակության ղեկավար Թեհրան է ժամանել Իրանի առեւտրի նախարարության հրավերով։

Այցի նպատակը Իրանի եւ Բելառուսի առեւտրական, տնտեսական եւ քաղաքական հարաբերությունների ընդլայնումն է։ Իրանի արտգործնախարար Վելայաթիի հետ հանդիպման ժամանակ Բելառուսի ներկայացուցիչը հույս է հայտնել, որ իր երկրի ապրանքները Իրանով եւ Պարսից ծոցով անցնելով, մուտք կգործեն այլ երկրներ։ Վելայաթին պատրաստակամություն է հայտնել օժանդակելու բելառուսական ապրանքների տարանցմանը։

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն թվականի մայիսի 12-ին, ժամը 12-ին, Առեւտրի տանը (4-րդ հարկ, դահլիճ) տեղի է ունենալու մրցույթ «Վերնիսաժ» ցուցահանդես-վաճառքի կազմակերպման հայտ ներկայացրած ձեռնարկությունների միջեւ։ Բոլոր շահագրգիռ անձանց հրավիրում ենք մասնակցելու միջոցառմանը։

Ե Վ Ա

ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է սովորելու 1,5-2-ամսյա դասընթացներում հետեւյալ մասնագիտություններով.

- օպերատորական գործ, ծրագրավորման փաթեթների եւ լեզուների ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա.
- հաշվապահական հաշվառում եւ համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ.
- անգլերեն լեզու (3 ցիկլով)
- կոսմետիկա եւ էպիլյացիա.
- մերսում
- կար ու ձեւ, ասեղնագործություն.

Մենք երաշխավորում ենք ոչ միայն ուսուցման բարձր մակարդակ, այլեւ հարմարավետ դասասենյակներ քաղաքի կենտրոնում։ Ընդունելությունը ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 11:00-16:00-ը Հասցեն՝ Սարյան 4 (Թումանյանի եւ Սարյանի տուն-թանգարանի շրջակայքում)։ Հեռ.՝ 58-21-22։

ՀՀ կառավարության «Պարբերական» հրատ. տպարան. Երեւան 23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Տպաքանակ 15 000. Պատվեր 1754 Ստորագրված է տպագրության 11. 05. 1994 Գինը՝ 5 դրամ

digitised by A.R.A.R.@